

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE. NR. 4 JUNI 2012

lev
bladet

61. ÅRGANG

Eliteidræt – Jonas vil til de Paralympiske Lege

HÅNDEN PÅ HJERTET: DIT BARN FORTJENER DET BEDSTE!

SÆRLIGT TILRETTELAGTE
UNGDOMSUDDANNELSER
MED OPHOLD I SKØNNE
OMGIVELSER

MIKKELSHØJ

MIKKELSHOJ.DK 7457 5912

PONYGÅRDEN

PONYGAARDEN-TIRSLUND.DK 7483 2886

RØLLUM GL SKOLE

ROLLUM.DK 2032 3304

ØRSTED GL SKOLE

ORSTEDSKOLE.DK 2162 8972

BESØG OS INDEN DU AFGØR DIT BARN'S FREMTID

indhold

- 4 Kort nyt**
- 5 Leder** – Skatterreform og førtidspension: Tilskyndelse til hvad?
- 6 Galt eller glat**
– Kommuner forhaler sager om førtidspension på det groveste
- 11 Find et skånejob på jobnet.dk**
- 13 Job til udviklingshæmmede i storcentrene**
- 14 Den forbudte hjælp**
– Pædagoger og ledere føler sig presset til ikke at hjælpe beboere i ankesager, som kan koste kommunen penge
- 18 Folkemøde** – KLAP, førtidspension og fadøl
- 20 Reform af tilsyn på vej**
- 22 Det uglesete barn**
– Nogle få atleter med udviklingshæmning har fået lov at deltage i de Paralympiske Lege
- 26 Inklusion** – Hvad er det nu liiiiige, det er?
- 30 Valgoplæg** – Repræsentantskabsmøde 2012
- 36 Debatten**
- 49 LEV nyt**
- 50 Kort nyt**

Seksualitet på dagsordenen

En håndbog om professionel støtte til voksne med funktionsnedsættelse

Seksualitet på dagsordenen

Socialstyrelsen har udgivet håndbogen "Seksualitet på dagsordenen", som beskæftiger sig med, hvad det vil sige, at have en professionel tilgang til andre menneskers seksualitet. Hvad skal man vide, hvad skal man kunne, og hvordan yder man i praksis en professionel indsats i forhold til seksualitet?

Formålet med håndbogen er at beskrive og komme med eksempler på, hvordan man kan udvikle og fastholde en professionel tilgang til arbejdet med seksualitet.

Håndbogen henvender sig primært til ledere, medarbejdere og studerende på det sociale område, som med udgangspunkt i serviceloven har til opgave at vejlede og støtte voksne med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, herunder også mennesker med sindslidelse eller demens.

Håndbogen er en videreudvikling og erstatning for den tidligere Vejledning om seksualitet uanset handicap.

Seksualitet kan downloades på shop.servicestyrelsen.dk.

Demonstration for handicappedes rettigheder

Igen i år vil der blive afholdt en demonstration den 23. august, fordi "FN's Handicapkonvention ikke bliver overholdt i Danmark", som det hedder i arrangørernes foromtale. Arrangørerne er en gruppe borgere, der har samlet sig i Facebook-gruppen: Forbedr forholdene for mennesker med handicap. Demonstrationen skal foregå på rådhuspladsen i Aarhus.

Videre hedder det: "De seneste mange år har mange mennesker med handicap - enten det er fysisk eller psykisk - oplevet besparelser, nedskæringer, stramme og ikke ret fleksible lovgivninger. For eksempel faldt offentlige handicap-investeringer med 65 procent fra 2001 til 2007! Derudover oplever rigtig mange handicappede stadig problemer med tilgængelighed på uddannelsescentre, jobcentre, læger, tandlæger og så videre. Det vil vi igen i år gøre opmærksom på."

Læs mere om demonstrationen på www.facebook.com/3f2m1h.

KONVENTION I PRAKSIS

FN's handicapkonvention trådte i kraft i Danmark i august 2009. Socialstyrelsens nye publikation "Fra konvention til kommunal handicappolitik" giver redskaber og inspiration til arbejdet med at skabe vedkommende handicappolitikker, der tager afsæt i handicapkonventionen.

Inspirationsmaterialet bygger blandt andet på erfaringer fra kommuner, der har anvendt FN's Handicapkonvention og giver konkrete eksempler på, hvordan man kan gribe de forskellige faser i arbejdet med kommunale handicappolitikker an.

Materialet er tænkt som inspiration til alle, der skal udarbejde, gennemføre, revidere eller følge op på en kommunal handicappolitik.

1372 succesfulde kilometer

Sløjfeløbet - et motionscykelløb for folk med nedsat funktionsevne - blev for fjerde gang afviklet den 2. juni. Og med stor succes. De 60 cyklister og 28 ledsagere kørte i alt 1372 kilometer på de jyske landeveje.

AF SYTTER KRISTENSEN,
LEVS LANDSFORMAND

Skattereform og førtidspension: Tilskyndelse til hvad?

Med sit udspil til en skattereform har regeringen lagt op til, at mennesker på overførselsindkomst skal betale en større del af regningen for krisen. Dette betyder blandt andet, at mennesker med udviklingshæmning på førtidspension skal betale for oprydningen efter den globale finans- og gældskrise – dette er helt urimeligt!

Kort fortalt går den ændring, som reformudspillet lægger op til, ud på gradvist at udhule overførselsindkomsternes værdi i forhold til andre indkomster i samfundet.

Reguleringen af overførselsindkomster, som for eksempel førtidspensionen, har hidtil fulgt et sundt princip om, at de skal følge med den generelle lønudvikling. Derfor

har man med den såkaldte satsregulering sikret, at overførselsindkomsterne stiger, når lønningerne stiger (dog fratrukket 0,3 procent, som er gået til den såkaldte satspulje). Denne løbende regulering vil regeringen nu dæmpe med 0,5 procent-point pr. år. Det betyder i kroner og ører, at den nye førtidspension (2003) bliver 13.260 kr. mindre fra

2012-2022 end efter de gældende regler. Den øvelse skal blandt andet skabe rum for en sænkelse af grænsen for, hvornår der skal betales topskat.

Selvom førtidspensionen med regeringens udspil skal reguleres efter prisudviklingen, vil forskellen i mulighederne for mennesker med udviklingshæmning med førtidspension og for den øvrige befolkning gradvist blive større. I et stramt budget vil det være de få udadrettede aktiviteter, som ryger først:

Toget hen til søsteren i den anden ende af landet, deltagelse i den årlige udflugt sammen med andre beboere i bofællesskabet eller den halvårslige biograftur, hvor man oven i købet også skal betale sin hjælpers billet.

Mener regeringen virkelig, at det er rimeligt, retfærdigt og socialt afbalanceret?

En stadig større gruppe unge med udviklingshæmning har i forvejen store problemer med at få deres privatøkonomi til at hænge sammen. Den nye førtidspension (2003) kombineret med alt for høje huslejer i nyt almennyttigt boligbyggeri efterlader dem med et budget, der ikke hænger sammen. Deres situation vil gradvist blive yderligere forværret med den regulering, der lægges op til.

Et af regeringens reform-slogans er, at det skal kunne betale sig at arbejde. Det er jo hørt før og bruges som argument for, at der skal være større indkomstforskel mellem dem på og dem udenfor arbejdsmarkedet. Det skal give tilskyndelse – eller incitamenter, som det kaldes – til at flere kommer på arbejdsmarkedet.

Men her hopper kæden altså helt af for mig, når det gælder forringelsen af førtidspensionen. Forestiller regeringen sig virkelig, at mennesker med udviklingshæmning kan tilskyndes til at blive mindre handicappede? Mener regeringen ligefrem, at færre unge med udviklingshæmning vil vælge at blive handicappede og i stedet vælge en tilværelse som selvforsøgende på arbejdsmarkedet?

Mennesker med udviklingshæmning har allerede betalt en uforholdsvis stor del af regningen for krisen. Det er sket i form af omfattende – og i mange tilfælde dybt uværdige – beskæringer af deres hjælp i dagligdagen.

At regeringen synes, det er rimeligt, at nogle af samfundets mest udsatte skal betale endnu en omgang, er mig en gåde. Her ved redaktionens afslutning er der endnu stor uklarhed om udfaldet af forhandlingerne om skattereformen. Men jeg håber sandelig, at beskæringerne af førtidspensionen allerede er taget af bordet, når bladet er på gaden.

At regeringen synes, det er rimeligt, at nogle af samfundets mest udsatte skal betale endnu en omgang, er mig en gåde

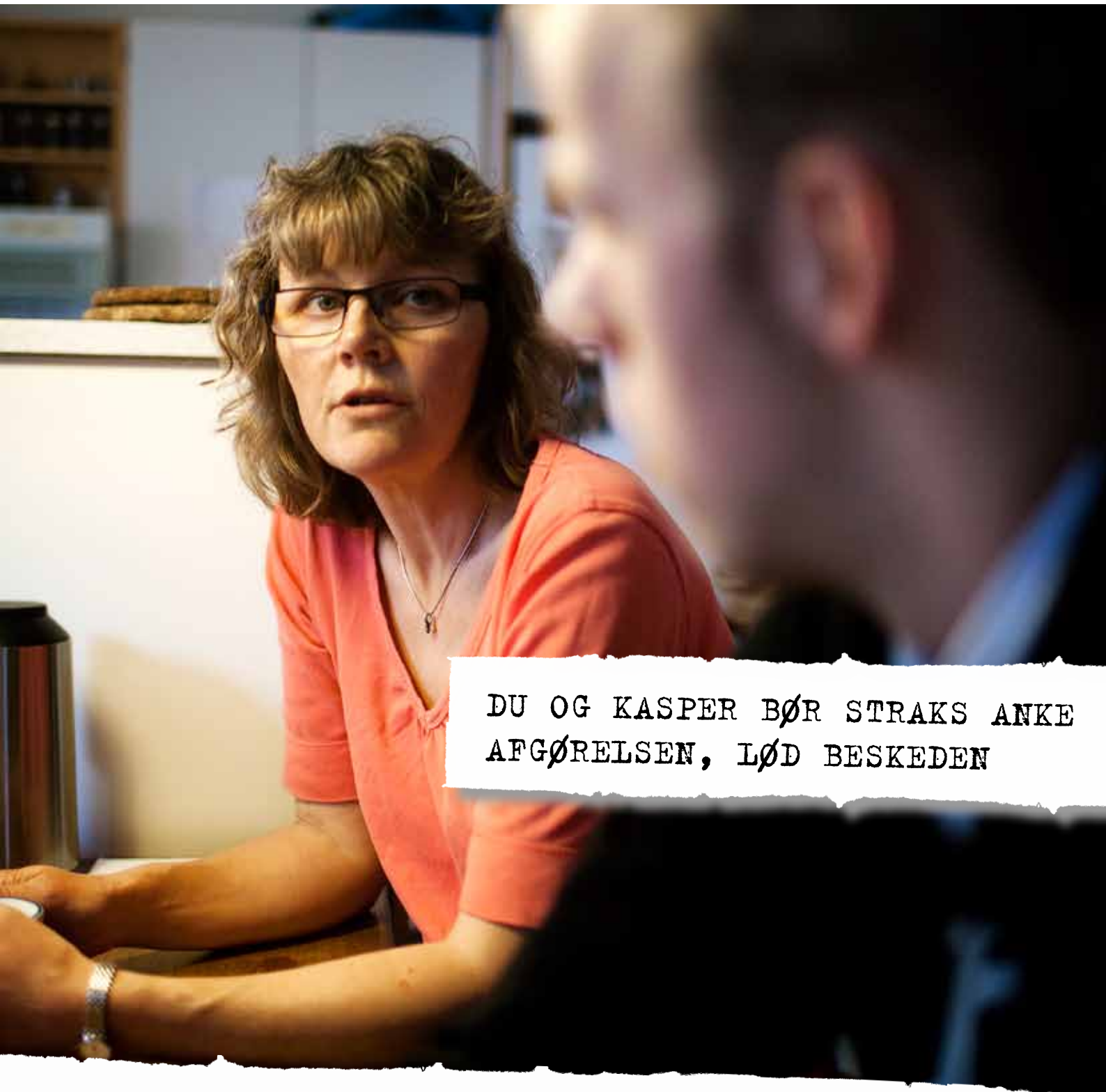
Den afgørelse skal ankes

STRAKS

Kasper har haft ret til førtidspension siden november sidste år. Men kommunen forhalede sagen, og nu skal den gennem ankesystemet, før der kan sættes punktum. Og hans sag er ikke enestående

I begyndelsen af maj fik Lotte Jørgensen to nyheder. En god og en dårlig. Den gode handlede om, at hendes søn Kasper var blevet tildelt førtidspension. Den dårlige nyhed var, at pensionen først ville komme til udbetaling fra 1. juni.

Men den går ikke. Kasper fyldte nemlig 18 år i november, og derfor var der ingen slinger i valsen, da hans kontaktperson på Marie Grubbe Skolen på Falster – hvor Kasper til sommer afslutter andet år på STU – ringede til Lotte Jørgensen:

DU OG KASPER BØR STRAKS ANKE AFGØRELSEN, LØD BESKEDEN

- Kommunen skal bevilge Kaspers førtidspension med tilbagevirkende kraft, så den gælder fra hans fødselsdag. Du og Kasper bør straks anke afgørelsen, lød beskeden.

HAR VUNDET ALLE SAGER

Kaspers historie er ikke enestående. Landsforeningen LEV har registreret, at flere kommuner forsøger at forhale ansøgninger om førtidspension – selv om der soleklart ikke findes alternativer. Og det bekræftes på Marie Grubbe

Skolen, der – som opholds- og uddannelsessted for unge med særlige behov – modtager elever fra adskillige kommuner.

I de seneste tre år er 30 af skolens elever blevet tildelt førtidspension i forbindelse med, at de er fyldt 18 år. Men i fire sager – eller cirka 13 procent – har det, ligesom i Kaspers tilfælde, været nødvendigt at anke den kommunale afgørelse med krav om, at førtidspensionen udbetales med tilbagevirkende kraft.

- Og klagerne har fået medhold i alle ankerne, siger Per Kløvborg Raith, forstander på Marie Grubbe Skolen.

Dermed har myndighederne også fulgt den afgørelse fra 2006, hvor Ankestyrelsen i klokkeklare vendinger slog fast, at en kommunes forsinkede sagsbehandling i disse åbenbare sager ikke måtte "afskære en person fra at få førtidspension fra sit fyldte 18. år".

fortsættes på næste side

Fakta om forløbet

Det er Guldborgsund Kommune, der har behandlet pensions-sagen, fordi det er her, Kasper for tiden hører til som elev på Marie Grubbe Skolen.

Men da Sorø først sendte pensionspapirerne til Guldborgsund 7. oktober, var det umuligt at behandle sagen færdig inden Kaspers fødselsdag. Ressourceprofilen og de øvrige papirer var først på plads i februar, og derfor blev Kaspers sag først behandlet færdig på pensionsmødet i begyndelsen af maj.

Og selv om det er Guldborgsunds afgørelse, der ankes, er det – jf. retssikkerhedslovens § 9 C om mellemkommunal refusion – Sorø, der kommer til at bære udgiften til Kaspers førtidspension.

”I Sorø er Lotte Jørgensen glad for, at skolen var vågen. Hun kender nemlig godt fornemmelsen af, at man som forælder ikke er særligt meget inde i sagerne”

FORHALET AF SORØ

Kasper er infantil autist, udviklingshæmmet og lider af ADD, som er ADHD uden den hyperaktive del af diagnosen. Siden han var knap tre år, har han været tilknyttet diverse former for specialbehandling og -undervisning.

Men selv om han på mange måder fungerer fint – han kan blandt andet læse, han ved alt om fodbold, og så er han en haj til kryds- og tværsspillet Wordfeud på sin computer – vil han ”altid have brug for hjælp”. Det slog læger og psykologer fast, da Kasper var 11 år.

- Han er altså rigeligt udredt, siger hans mor Lotte Jørgensen, der bor i Sorø Kommune og var blevet stillet i udsigt, at kommunen ville gå i gang med at forberede Kaspers pensionssag allerede sidste forår.

- Men det skete først i oktober – en måneds tid før hans fødselsdag. Undervejs havde jeg prøvet at kontakte sagsbehandlerne, men de var svære at få fat på, siger Lotte Jørgensen.

SKAL KENDE SYSTEMET

På Marie Grubbe Skolen kan forstander Per Kløvborg Raith ikke vurdere, om det skyldes ond vilje eller almindelige tilfældigheder, at nogle kommuner

skubber tidspunktet for, hvornår den unge udviklingshæmmede overgår til førtidspension:

- Mønsteret virker ret vilkårligt. Men man kan da godt sidde med en fornemmelse af, at enkelte kommuner somme tider tænker ”går den så går den”. Det gør den bare ikke. Når vi ser sådan en afgørelse her på skolen, anbefaler vi den unge og familien at anke, siger Per Kløvborg Raith og fortsætter:

- Til gengæld kan jeg godt være bekymret for de forældre, der har et hjemmeboende barn, som får tildelt førtidspension – men ikke med tilbagevirkende kraft. Hvis de forældrene ikke kender reglerne, har de ingen mulighed for at ændre afgørelsen. Man skal virkelig have viden om systemet i dag – hvis man ikke har det, er man ilde stedt i det hele taget.

I Sorø er Lotte Jørgensen glad for, at skolen var vågen. Hun kender nemlig godt fornemmelsen af, at man som forælder ikke er særligt meget inde i sagerne:
- I dag har jeg det som om, jeg er blevet drevet rundt i manegen. Samtidig synes jeg, at jeg har været lidt naiv, når jeg fra begyndelsen regnede med, at det her ville køre efter bogen.

Kaspers ankesag bliver behandlet i juli.

Det åbentlyse valg

- Det er helt urimeligt. Ja, nærmest tæt på horribelt.

Dan R. Schimmell,
konsulent i Landsforeningen
LEV, har ingen forståelse for
Sorø og Guldborgsund
kommuners behandling af
Kaspers pensionssag:

...ER GÅR DET
~~ALLE~~ GLAT

...r førtidspension er det soleklare svar

- Jeg fristes til at konkludere, at kommunerne har sat regel over skøn. Og det er altså ikke nødvendigt at ofre mange kræfter på ressourceprofilen, når det – som i Kaspers tilfælde – er helt oplagt, at den pågældende aldrig kommer i nærheden af det rigtige arbejdsmarked, siger Dan R. Schimmell og tilføjer:

- Selv om det baserer sig på et spinkelt tal-materiale, er det langt ude, at Marie Grubbe Skolen oplever den slags eksempler i 13 procent af de sager, hvor deres elever skal have førtidspension. Og forstanderen har helt ret i, at der er grund til bekymring for de forældre, der har hjemmeboende børn og ikke kender reglerne.

LEV I OFFENSIVEN

Det er netop for at undgå disse sager, at Landsforeningen LEV i maj indledte en offensiv, hvor målet er at påvirke den reform af førtidspensionen, som Folketinget er i gang med.

Af regeringens oplæg fremgår det, at ingen personer under 40 år skal på førtidspension, før alle alternativer er afprøvet. De forhandlinger har – ifølge LEVs samtaler med flere kommunale sagsbehandlere, som ikke vil stå frem – resulteret i, at i hvert fald nogle kommuner i praksis har stillet alle pensionssager i bero, indtil reformen er på plads.

Regeringens oplæg rummer dog den nuance, at der stadig skal gives førtidspension i de tilfælde, hvor det er helt åbenlyst, at den unge ikke har en reel mulighed for at klare sig på det ordinære arbejdsmarked.

- Unge mennesker med udviklingshæmning tilhører denne åbenlyse gruppe. Det betyder dog ikke, at de parkeres på sidelinjen. Med et hurtigt tilsagn om førtidspension får de adgang til særligt tilrettelagt uddannelse, dagtilbud eller job med løntilskud, understreger Dan R. Schimmell.

GALT ELLER GLAT

LEVs kampagne viser to konstruerede eksempler på unge, der søger førtidspension. I det ene tilfælde går det galt, fordi sagsbehandleren kører stringent efter bogen og glemmer nuancerne. I det andet tilfælde går det glat, fordi sagsbehandleren kender lovens ånd.

- Vi håber, at de eksempler illustrerer, hvordan og hvorfor kommunerne skal håndtere de åbenlyse sager og få dem til at køre glat igennem systemet. Den proces må ikke forsinkes. Hverken nu eller efter reformen, siger Dan R. Schimmell.

Sommeren er kommet til Birkegården

- Første halvdel af 2012 er gået forrygende hurtigt for os alle på Birkegården, og der er sket rigtig meget på det halve år.
  - Vi har holdt 50 års jubilæum for en af vores brugere, og en anden holdt vi 80 års fødselsdag sammen med.
  - Traditionen tro slog vi katten af tønden mandag den 20. februar.
  - Den 22. marts holdt vi årets forårs discofest hvor der blev danset og hygget med blå drinks.
  - Vi gik på påskeferie onsdag den 4. april efter en vellykket påskefrokost.
  - Fredag den 8. juni afholdtes vores årlige idrætsdag, alle både brugere, pårørende og personale. Der blev ikke meget idræt, da vejrguderne netop den dag, havde valgt at berige os med et gedigent regnvejr. Dagen og aftenen forløb dog strålende, da vi havde gris på grillen, softicemaskine og fadølsanlæg vi kunne trøste os med. Vi skyllede det hele ned med kaffe og hjemmebag. Brugerne gik godt møre hjem ved 20 – tiden.
  - Vores årlige sommerudflugt den 13. juni blev i år afholdt i dyrehaven med en tur i hestevogn, efterfulgt af middag på "Lille Peter".
- "God tone på Birkegården". I de kommende 3 måneders periode arbejder vi med et tema på Birkegården. Personalet havde bemærket, at tonen mellem brugerne indimellem godt kunne være bedre. Det blev derfor besluttet, at tage det med på brugernes dagsorden.
  - Emnet har underpunkterne: "eksempler på god behandling" og "eksempler på dårlig behandling" - brugerne imellem.
  - Hver morgen starter vi dagen med en snak om, hvordan vi gerne vil behandles, og hvordan vi ikke vil behandles.
  - Brugerbestyrelsen drøfter på hvert brugerbestyrelsesmøde også god og dårlig behandling af hinanden, og **vi holder hinanden fast på god behandling.**
- Vores pårørende aften i foråret var en forrygende aften. En søster til en af vores brugeres, holdt et indlæg om det have en udviklingshæmmet søskende. Det var en fint og oplysende indlæg, og vi kan kun anbefale det til andre.
- Frivillig på Birkegården. Kontakt os endelig!
  - Man kan blive frivillig på Birkegården. Vi kan tilbyde gode oplevelser og berige fællesskaber med både brugere og personale samt et plus på CV et.
  - Er man mere til vuggestuebørn kan vi også hjælpe med kontakt dertil.

Ledige skånejob på jobnet.dk

FÅ TILSENDT EN JOBMAIL

Du kan få tilsendt en jobmail hver måned med de ledige skånejob til udviklingshæmmede.

AF ANDERS REITOV,
PROJEKTKOORDINATOR FOR PROJEKT KLAP ■

Det vælter ind med job til mennesker med udviklingshæmning på jobnet.dk. I øjeblikket kan du således finde ledige skånejob til udviklingshæmmede hos føtex, Bilka, Silvan, McDonald's og hos landmænd i Tønder. Flere job er på vej.

FÅ TILSENDT EN JOBMAIL

Du kan få tilsendt en jobmail hver måned med de ledige skånejob til udviklingshæmmede.

Alt hvad du skal gøre, er at tilmelde dig jobmail på projektklap.dk, så vil du hver måned automatisk få en mail med de aktuelle skånejob. Tilmelding til jobmail finder du på forsiden af projektklap.dk.

ALLE DE LEDIGE JOB ER LAVET OG BESKREVET I SAMARBEJDE MELLEM VIRKSOMHEDEN OG PROJEKTET KLAP UNDER LANDSFORENINGEN LEV.

Formålet med projekt KLAP er at vise, at mennesker med udviklingshæmning er en ressource på det ordinære arbejdsmarked. Projektet har konsulenter i de fem beskæftigelsesregioner og en landsdækkende virksomhedskonsulent, som alle står til rådighed med flere oplysninger og gerne møder personligt op for at fortælle, hvordan de kan hjælpe.

LÆS MERE OM PROJEKT KLAP PÅ
PROJEKTKLAP.DK

Vi fejrer 10 års fødselsdag!

Lotte

Højdeindstillelig babytremmeseng til forældre i kørestol.

Timmy

Hannah

Olaf*

KayserBetten

Danmark

Emma*

Klassisk plejeseng, dog samtidig et pænt, robust møbel

*Lever op til den Nordiske Kravspecifikation for indstillelige senge til handicappede børn.

Indsend denne annonce pr. post, så sender vi en gave til dig. Husk navn og adresse!

Markgade 40
DK-6270 Tønder
fon +45 7374 4073
info@kayserbetten.dk
www.kayserbetten.dk

Har familien brug for hjælp?

Kildebjerget tilbyder

- Efterskolelignende ophold for unge med særlige behov fra 15 – 18 år
- Ungdomsmiljø, praktik/undervisning
- Oplæring i "klar dig selv"
- Ungdomsuddannelse, STU 18 – 25 år
- Afklaringsforløb – dokumentation – afdækning – træning – læring – udvikling
- Bofællesskab/kollegium 18 – 28 år.
- Erhvervsforløb/træning i samarbejde med jobcenter
- Praktik i virksomheder – sigter mod arbejde til alle
- Relationer for udviklingshæmmede – unge med særlige behov
- Vi skaber fællesskaber for livet
- Vi møder eleven hvor den unge er

Kildebjerget er også specialfolkeskole – STU – socialpædagogik

KILDEBJERGET

Kildebjerget, Sanatorievej 1, 7140 Stouby
Tlf. 7847 9700 | www.kildebjerget.dk

Bruun's Galleri i Aarhus Friis Citycenter i Aalborg Fields i Ørestaden

Dan R. Schimmell, konsulent i LEV, kvitterede med et stort smil, da Steen & Strøm-direktørerne Claus Tüchsen (stående) og Finn Chabert underskrev samarbejdsaftale med Projekt KLAP.

AF MORTEN BRUUN ■ FOTO: JAN SOMMER

Åbner døren til 16 shoppingcentre

STEEN & STRØM ER PROJEKT KLAPS NYESTE SAMARBEJDSPARTNER – AFTALEN RUMMER I FØRSTE OMGANG JOB SOM SERVICEMED- ARBEJDER TIL 16 UDVIKLINGSHÆMMEDE

Bruun's Galleri i Aarhus. Friis Citycenter i Aalborg. Eller Fields i Ørestaden.

Det er blot tre af de kendte shoppingcentre, hvor tre personer med udviklingshæmning nu bydes hjerteligt velkomne som nye medarbejdere.

Det skyldes, at Steen & Strøm Danmark A/S, der landet over driver 16 shoppingcentre, netop har sagt ja tak til at blive en af Landsforeningen LEVs nye samarbejdspartnere i Projekt KLAP.

Aftalen blev underskrevet 11. juni, og i første omgang er det Steen & Strøms ambition, at man inden nytår har ansat en udviklingshæmmed medarbejder i skånejob i hvert af de 16 centre.

- Hele tanken bag LEVs indsats for at få udviklingshæmmede ud på arbejdsmarkedet passer fantastisk godt til de mål, vores virksomhed har. Vi vil gerne være med til at tage ansvar for, at de

borgere får mulighed for at få et reelt arbejde, siger Claus Tüchsen, Marketing Director i Steen & Strøm.

De 16 ledige stillinger som service-medarbejdere kalder på ansøgere med grønne fingre og ordenssans. Blandt meget andet består arbejdet nemlig i at luge ukrudt og passe på planterne i de grønne arealer, holde indgangspartierne pæne og rene samt håndtere og sortere affald.

ANSATTE ER STOLTE

Derudover forventer Steen & Strøm blandt andet også, at ansøgerne er motiverede for at arbejde – og firmaet garanterer, at der i hvert eneste shoppingcenter står en medarbejder klar til at lære den nye medarbejder op.

- Vi har orienteret vores ansatte om aftalen, og alle har taget godt imod nyheden og er faktisk stolte over, at vi som virksomhed tager del i det her,

siger Finn Chabert, der er Property Management Director i selskabet.

I Landsforeningen LEV er konsulent Dan R. Schimmell mindst lige så tilfreds med det nye samarbejde.

- Det betyder meget, at Steen & Strøm har involveret sig i Projekt KLAP. Hele forudsætningen for at skaffe de mange regulære arbejdspladser, vi drømmer om, er jo, at virksomhederne vil deltage, siger Dan R. Schimmell.

Ud over de tre nævnte centre i Aarhus, Aalborg og Ørestaden er der tale om følgende centre under Steen & Strøm: Bryggen i Vejle, City Vest i Brabrand, Glostrup Shoppingcenter, Helsingør Bycenter, Hovedbanegårdens Shoppingcenter, Hvidovre C, Ishøj Bycenter, SlotsArkaderne i Hillerød, VestsjællandsCentret i Slagelse, Kolding Storcenter, Lyngby Storcenter, Randers Storcenter og Nørrebro Bycenter.

Problematik
Ulydighed
Nedske
støttetimer
Ansøgning
sagsbehandling
Ledsagerordning
Forbudt
Hjælp
Konsekvens
Afgørelser

Pædagoger og ledere af tilbud til mennesker med udviklingshæmning føler sig presset til at holde igen med at hjælpe beboerne med at klage over kommunernes afgørelser. Det er uetisk og ulovligt – og det tvinger personalet til civil ulydighed, hvis de vil hjælpe beboerne og deres pårørende, som de egentlig bør

AF ARNE DITLEVSEN
OG THOMAS GRUBER ■

I Ringsted bor der en kvinde, der er helt vild med at gå til svømning. Men da hun har udviklingshæmning kan hun ikke lige selv tage i svømmehallen – hun kan simpelthen ikke finde hjem. Tidligere blev hun ledsaget i svømmehallen mindst en gang om ugen, men på grund af omfattende besparelser i hendes botilbud kan det nu kun blive til en enkelt gang om måneden. Mogens Møller, tidligere leder for det bosted, hvor kvinden bor, forklarer:

- Vi hjalp kvindens pårørende med at søge om ledsageordning vel vidende, at der ville komme et afslag. For det får næsten alle efterhånden. Jeg siger så til pædagogen, at vedkommende skal have hjælp med at anke sagen. Da den afvises kommer en frustreret søster til os, og jeg kommer til at hoste "ombudsmand"!

For Mogens Møller er der ingen tvivl om, at den nødvendige hjælp til kvinden og hendes pårørende ikke var mulig, fordi kommunen, som han siger det, stort set afviste alle ansøgninger om ledsagerordninger til beboere i §108-tilbud. Og der var ikke just en stemning af, at borgerne skulle hjælpes til at få ret.

Dermed måtte Mogens Møller gribe til noget, der ligner civil ulydighed, for i det skjulte at hjælpe kvinden med sagsbehandlingen. Han er godt klar over, at det ikke var helt fint i kanten, men han føler stadig, at det var nødvendigt:

- For hvad med dem, som ikke har pårørende, eller de reelt blot er besøgsvenner? De borgere har også behov for, og ret til, borgerrettigheder.

KLEMT

Men det er langt fra kun i Ringsted, at ledere og pædagoger i bo- og aktivitets-tilbud oplever, at de må "sno sig" for at støtte borgerne i at opnå den samme

sociale retssikkerhed som alle andre borgere nyder. Det bekræfter Ib Poulsen, direktør i Socialt Leder Forum, der har fået adskillige henvendelser fra ledere af botilbud, som føler sig klemte.

- Vi oplever ofte skismaet her i Socialt Leder Forum i form af henvendelser fra ledere, som spørger, hvad de skal gøre. Er de nødt til at handle civilt ulydigt? Hvor loyal skal man være over for kommunen? Og over for borgeren?

Ib Poulsen kan godt forstå, at nogle af lederne kan føle sig klemte.

- De har jo en vanskelig dobbeltrolle. På den ene side føler de en stærk forpligtelse til at støtte sårbare borgere i forhold til de kommunale myndigheders sagsbehandling. Støtte dem i at anke afgørelser og så videre. På den anden side er de samme myndigheder jo kunderne i butikken – det er dem, som "køber pladser". Og det er jo sin sag at rende rundt og klage over afgørelser, som ens kunder træffer.

PLIGT TIL AT HJÆLPE

I Socialpædagogernes Landsforbund, SL, kender man også til problematikken. De har fået flere henvendelser fra socialpædagoger i botilbud for mennesker med udviklingshæmning, som er nervøse for, om de må yde den nødvendige hjælp til beboere i forbindelse med at anke en kommunal afgørelse. SL's forbundsformand, Benny Andersen, fortæller om en henvendelse fra en ansat i et botilbud, der var nervøs for konsekvenserne over at hjælpe en udviklingshæmmed beboer i et botilbud med at anke en afgørelse.

Beboeren havde af sin nye handlekommune fået at vide, at hans ugentlige støttetimer var blevet skåret ned. Og den beskæring havde markante konsekvenser for hans hverdag.

Afgørelser
Afslag
K
Nedske
støttetimer
Ansøgning
sagsbehandling
Ledsagerordning
Forbudt
Hjælp
Konsekvens
Afgørelser

Ulydighed
Problematik
Nedsættelse
Ansøgning
Behandling
Ledsagerordning
Forbudt
Hjælp
Konsekvens
Afgørelser
Afslag

I botilbuddet havde det hidtil været sådan, at beboerne – med pædagogisk støtte fra personalet – på skift hjalp til med at lave mad til hinanden. Men efter handlekommunens nye afgørelse må den pågældende beboer ikke længere få hjælp til at købe ind og lave mad sammen med de andre i huset. Efter handlekommunens nye serviceniveau skal han, som den eneste af beboerne, nu have sin mad fra centralkøkkenet. Beboerne i botilbuddet har også hidtil taget på ferie sammen en gang om året. Men efter den nye afgørelse fra kommunen må beboeren ikke længere få den nødvendige støtte til at komme med på ferie.

Den ansatte i botilbuddet, som henvendte sig til SL, mener, at kommunens afgørelse i forhold til beboeren er så markant, at den bør ankes til Det Sociale Nævn. Men det formår beboeren ikke at gøre på egen hånd på grund af hans handicap. Han har intet begreb om, hvad en kommunal afgørelse er og har aldrig hørt om det sociale ankesystem.

Alligevel er den ansatte bekymret for, om hun må hjælpe beboeren med at anke. Hun fortæller, at hun har en klar

fornemmelse af at kommunen vil opfatte det som en direkte fjendtlig handling – og at det i yderste instans kan få negative konsekvenser for hende selv.

Forbundsformand i SL, Benny Andersen, oplever, at der er tale om en ny og bekymrende udvikling:
- Medarbejdere skal ikke være i tvivl om, at de kan hjælpe en borger med at klage, uden at det får konsekvenser. De har tværtimod pligt til at hjælpe. Også i ovenstående eksempel.

ILDE STEDT

For LEV er personalets hjælp til borgerne, når det gælder den sociale retssikkerhed helt afgørende. LEVs rådgivning får faktisk også af og til henvendelser fra medarbejdere i blandt andet botilbud, som er bekymrede for en beboers retssikkerhed. Det kan handle om sociale afgørelser i stil med den, som Benny Andersen trækker frem. Men det kan også være mere fundamentale spørgsmål som for eksempel flytning til et andet tilbud.

Personalet fortæller ofte, at de er bekymrede for åbenlyst at hjælpe beboerne med eksempelvis at anke en afgørelse til Det Sociale Nævn. Og medarbejderne er heller ikke interesseret i at stå

frem og fortælle åbent om problemerne af frygt for, at det kan få betydning for deres fremtidige ansættelse.

LEVs landsformand, Sytteri Kristensen, mener, at det er en stærkt bekymrende udvikling:

Medarbejdere skal ikke være i tvivl om, at de kan hjælpe en borger med at klage, uden at det får konsekvenser. De har tværtimod pligt til at hjælpe

- Uanset om personalet har ret i, at de rent faktisk risikerer firing eller ej, så er det et kæmpe problem for en stor gruppe meget sårbare borgere. Reelt betyder det jo, at din retssikkerhed afhænger af, hvor omfattende dit handicap er.

- Hvis du ikke selv kender dine rettigheder og ikke forstår, hvordan ankesystemet hænger sammen, så har du brug for hjælp. Får du ikke den hjælp, så er du godt nok på spanden i de her år, hvor kommunerne hele tiden går til stregen i deres afgørelser.

- Pædagogerne og lederne af botilbudene er nogle gange beboerens eneste eller i hvert fald nærmeste personlige kontakt. Derfor er det afgørende, at de kan hjælpe beboerne med at sikre deres retssikkerhed i det sociale system. Hvis ikke personalet hjælper her, så er der mange, som er ilde stedt, siger Sytteri Kristensen og tilføjer:

- Det er godt nok tankevækkende, at både SL, Socialt Leder Forum og LEVs rådgivning får henvendelser fra medarbejdere og ledere, som føler sig klemt mellem hensynet til borgerens krav på reel retssikkerhed og deres egen job-sikkerhed.

med

Hjælp
Ledsagerordning
Problematik
Anke
Støtte
Nedsættelse
Ansøgning
Behandling
Forbudt
Hjælp
Konsekvens
Afgørelser
Afslag
Sagsbehandling
Ulydighed
Problematik
Nedsættelse
Ansøgning
Behandling
Ledsagerordning
Forbudt
Hjælp
Konsekvens
Afgørelser
Afslag

BRUGER - HJÆLPER FORMIDLINGEN

VI TILBYDER:

- Gratis rekruttering
- Vikarservice
- Ledsageordningen
- Helhedsløsningen til hjælpeordninger
- Borgerstyret personlig assistance (BPA)
- Specialpædagogisk støtteordning (SPS)
- Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)
- Alle administrative opgaver relateret til ovenstående

Ring og hør nærmere om, hvad vi kan tilbyde netop dig.

København

Århus

Tlf. 3634 7900

Tlf. 7026 2709

bhf@formidlingen.dk
www.formidlingen.dk

BRUGER - HJÆLPER FORMIDLINGEN

NÅR DU HAR BRUG FOR HJÆLP

GLAD FAGSKOLE

Glad Fagskole tilbyder ungdomsuddannelse for unge med særlige behov/STU i et i et spændende, alsidigt og kreativt produktions- og uddannelsesmiljø med følgende faglinjer:

TEATER, RADIO, ANIMATION TV, KØKKEN, DESIGN, SERVICE

Der er løbende optag – og flere ledige pladser i 2012.
Henvendelse til: forstander Annette Riisager, riisager@tv-glad.dk mobil: 4225 0442

Find mere info på: www.tv-glad.dk/fagskole

Glad Fagskole er etableret hos TV-Glad i 2004 med støtte fra Arbejdsmarkedsstyrelsen og er et unikt og eksperimenterende læringsmiljø målrettet mennesker med funktionsnedsættelse.

Vi værdsætter originalitet, faglighed og livsglæde.

Glad Fagskole - Rentemestervej 45-47 · 2400 København NV
www.tv-glad.dk/fagskole

GLAD FAGSKOLE

Teater

TV

Køkken

Service

NYHED !

Ny faglinje med partnerskabsaftaler

Design

Animation

Radio

**Debat-teater, KLAP
og fadøl var på menuen,
da LEV deltog i årets
folkemøde på Bornholm.
Heldigvis var der også
"folk" indimellem**

AF ARNE DITLEVSEN ■

TIL FOLKEMØDE MED

*Den gamle SF'er
Pelle Voigt underholdt – mere
folkeligt bliver det da ikke.*

Allinge røgeri.

*Stemningsbillede fra
cirkuspladsen, hvor de
store taler blev holdt.
Helle Thorning kan anes
på scenen i baggrund.*

LEVs telt.

150 telte, over 700 events, 32.000 gæster. Folkemødet midt i juni i Allinge på Bornholm var en giga begivenhed. Tre gange så mange gæster og mange flere events end sidste år gjorde de fire dage til en hæsbæsende forestilling.

Politikere og tv-kendisser befolkede den lille bys gader, så selve det folkelige trådte lidt i baggrunden. Men det er formentlig vilkårene for den type arrangement. LEV var til stede med et telt, debatarrangementer om mennesker med udviklingshæmning på arbejdsmarkedet samt en debat- og teateraften om mennesker med udviklingshæmnings levevilkår.

Hele formålet med folkemødet er for politikere, organisationer, virksomheder og pressen at møde folk og hinanden på en ny måde. Og på den måde må folkemødet siges at være en succes. For LEVs vedkommende var der i hvert fald masser af kontakter, både når folk kom forbi LEVs telt og fik en snak om mennesker med udviklingshæmning og LEV, og når de tre LEV-politikere og fire medarbejdere, der udgjorde LEVs repræsentation, var til arrangementer rundt om i byen.

Projekt KLAP var en god indgangsvinkel til mange af snakkerne, fordi projektets ide med at skabe plads på det ordinære arbejdsmarked til mennesker med udviklingshæmning bare er en god fortælling – og på mange måder oppe i tiden. Samtidig gav det en sløjfe ind omkring hele inklusionsdebatten, som jo også er aktuel. Derudover deltog vi i flere forskellige debatter, hvor netop inklusion, uddannelse og arbejde var på dagsordenen. Til disse debatter var der typisk også flere forskellige politikere repræsenteret.

Folkemøde-avisen havde også opdaget LEVs tilstedeværelse. Lørdag var LEV hovedhistorien med en artikel om Projekt KLAP samt de beskyttede værksteders manglende lyst til at "slippe" medarbejdere med udviklingshæmning til job med løntilskud.

Nåh ja, så var der lige det med fadøllerne. I LEVs telt kunne man nemlig få både fadøl, bolcher og saltstænger. Bliver det mere folkeligt end det?

Folkemødet er både masser af debat og spændende byggeri.

Fra LEVs teater-debat i Missionshuset.

LEVs landsformand Sytter Kristensen interviewes til lokalradio fra Aarhus.

SOCIAL- OG INTEGRATIONSMINISTER KAREN HÆKKERUP VIL HAVE EN TILSYNSREFORM. ANLEDNINGEN ER DE MANGE UBEHAGELIGE SAGER OM SVIGT AF BØRN OG UNGE OG OM PROBLEMATISKE FORHOLD I ANBRINGESESSTEDER. MEN EFTER LIDT UKLARHED HAR MINISTEREN NU KLART TILKENDEGIVET, AT REFORMEN OGSÅ SKAL OMFATTE TILSYN PÅ VOKSEOMRÅDET – EKSEMPELVIS BOTILBUD FOR MENNESKER MED UDVIKLINGSHÆMNING

BEDRE TILSYN

Det seneste halve års tid har medierne været fyldt med den ene mere ulykkelige sag efter den anden om omsorgssvigt af og overgreb på børn og unge. Sager, med barske detaljer og som i de fleste tilfælde har udstillet svigt i de kommunale myndigheders evne til at opdage problemerne og handle i tide.

Nogle af mediasagerne har vist, at visse kommuner har haft vanskeligt ved at opdage – og gribe effektivt ind i forhold til – børn, der svigtes af deres forældre i hjemmet. Andre har dokumenteret alvorlige svigt – og sågar overgreb – fra personalet i anbringelsessteder for børn og unge. Helt uden at kommunernes tilsyn har grebet ind.

Det er baggrunden for, at socialminister Karen Hækkerup i foråret annoncerede, at hun ønsker en såkaldt godkendelses- og tilsynsreform.

BEDRE TILSYN – OGSÅ PÅ VOKSEOMRÅDET

I ministerens kommunikation om reformen var der i starten udelukkende fokus på børn- og ungeområdet. Det var måske naturligt i lyset af de spektakulære mediasager. Men i LEV blev vi nu allige-

vel bekymrede for, at den store gruppe af sårbare voksne med udviklingshæmning helt blev overset i planerne om en tilsynsreform.

Derfor havde LEVs landsformand, Sytter Kristensen, i april et debatindlæg i Politiken under overskriften "Glem ikke de sårbare voksne" (kan også findes på lev.dk).

I indlægget argumenterede Sytter Kristensen for, at behovet for at forbedre tilsynet er mindst lige så stort på voksenområdet som på børn- og ungeområdet. Hun erindrede om skandalerne om Strandvænget og Tokanten for nogle få år siden og fremhævede, at nogle voksne med udviklingshæmning tilmed befinder sig i en særligt sårbar situation. På grund af deres kognitive og kommunikative funktionsnedsættelser har denne gruppe borgere "... ofte svært ved selv at råbe vagt i gevær, og mange har faktisk heller ikke nogle pårørende til at gøre det for dem." skrev landsformanden blandt andet. Hun opfordrede på denne baggrund til, at en kommende tilsynsreform også kom til at omfatte voksenområdet.

Tvivlen om hvorvidt en tilsynsreformen også vil omfatte voksenområdet er siden blevet ryddet af vejen. Social- og integrationsministeren har entydigt tilkendegivet, at der er behov for markante forbedringer af tilsynet med både tilbud på voksenområdet og børn- og ungeområdet.

REFORMPROCES SAT I GANG – MED INPUT FRA LEV

Ministeren har nu igangsat forberedelsen af en tilsynsreform. På et møde den 29. maj lancerede hun sine foreløbige tanker om reformen og indbød interessenter på området til at komme med idéer til reformens indhold. I sin tale slog ministeren fast, at der både er behov for at se på, hvordan man kan styrke fagligheden i de enheder, som varetager selve tilsynet, og på hvordan tilsynets uafhængighed styrkes. Hun anerkendte samtidigt, at voksenområdet nogle gange risikerer at blive glemt, men at det ikke ville ske i forbindelse med denne reform.

Landsforeningen LEV var også inviteret til mødet for at give vores input til en tilsynsreform.

IKKE BLOT ET SPØRGSMÅL OM STRUKTUR

En af LEVs pointer var, at vi skal passe på ikke at stirre os blinde på struktur, som den eneste løsning på problemerne med kvalitet i tilsynet. "Skal tilsynet placeres i regionerne eller i staten frem for i kommunerne?" "Skal kommunerne tvinges til at etablere fælleskommunale tilsynsenheder?" "Går det an at kommunerne fører tilsyn med sig selv?" Denne type spørgsmål har hidtil fyldt rigtig meget i debatten.

Og der er næppe tvivl om, at en anden organisering af tilsynet er en del af løsningen. Men omvendt må vi ikke bilde os ind, at vi kan løse alle problemerne ved at slå nye streger i organiseringen.

Et godt tilsyn handler mindst lige så meget om kvalificering og udvikling af metoder og tilgange i den måde, tilsynet varetages på konkret. Det handler ikke bare om, at tilsyn gennemføres – det handler jo om, hvilken viden man får frem i forbindelse med tilsynet. Vi har brug for viden, som reelt afspejler kvaliteten af den indsats, som ydes for borgerne i for eksempel et botilbud. Og

den viden skal kunne anvendes som grundlag for positive forandringer.

BORGERENS PERSPEKTIV SKAL ALTID MED

LEV understregede også behovet for, at der opsættes tydeligere krav til inddragelse af beboerne i de tilbud, der føres tilsyn med.

Voksne med omfattende handicap har også krav på at blive hørt. Og det bliver de i alt for ringe omfang i dag – og desværre begrundes den manglende inddragelse ofte med henvisning til deres handicap.

Derfor må en reform sikre, at både det personrelaterede og det institutionelle tilsyn aldrig kan komme uden om at inddrage beboerne i tilbuddet. Hvis beboerens handicap gør kommunikationen vanskelig, så må der tages andre kommunikationsmetoder i brug. Men det kan også handle om eksempelvis deltagende observation og om altid at tale med de pårørende. Hvis de altså findes i forhold til de pågældende beboere.

BEDRE KOORDINERING AF DE FORSKELLIGE TILSYN

Et andet af LEVs input handlede om behovet for at sikre en bedre koordinering af det personrelaterede og det institutionelle tilsyn. Det handler om, at al relevant viden skal bringes i spil – og om at der er en klar ansvarsfordeling i forhold til, hvem der skal handle på denne viden.

Institutionsbegrebet blev afskaffet på voksenområdet med Serviceloven i 1998. Det ligger der nogle bestemte handicap-politiske værdier bag, som man skal være opmærksom på i forbindelse med en tilsynsreform. Reformen skal sikre, at tilsynet anerkender og respekterer, at botilbuddet er borgerens private hjem.

LEV vil følge arbejdet med tilsynsreformen nøje. For selvom et forbedret tilsyn ikke er løsningen på alle problemer på området, så kan et godt og udviklingsorienteret tilsyn blive en vigtig forandringsmotor.

AF KRISTIAN BANG LARSEN, REDAKTIONEN.DK ■
FOTO: KRISTIAN BANG LARSEN OG LARS THOMSEN/JYSKPRESSEFOTO.DK

STOR TALENTET

19-årige Jonas Sørensen er Danmarks bedste svømmer med et udviklingshandicap. Han lever som en professionel og træner benhårdt for at kvalificere sig til de Paralympiske Lege senere i år i London

Mandag til lørdag har Jonas Sørensen aftentræning i Ringsted svømmehal, og efter banerne i bassinet laver han fast 900 øvelser på gulv. Han løbetræner tre gange om ugen, og tirsdag og torsdag har han morgensvømmetræning. Så står han op tyve minutter over fem for at være klar i svømmehallen klokken seks.

Der er ingen i Ringsted Svømmeklub, der træner mere eller hårdere end Jonas Sørensen. Som 19-årig er han Danmarks bedste svømmer med et udviklingshandicap. Han drømmer om at kvalificere sig til de Paralympiske Lege i London til august. Gør han det, bliver han den første danske atlet med et udviklingshandicap til legene i 12 år.

- Det ville betyde meget for min svømning at komme med. Det er det største, man kan komme med til, siger Jonas Sørensen fra stentrapperne i den smukke svømmehal med de store glaspartier ud mod de omgivende boldbaner. Han ligner prototypen på en elitesvømmer, høj, slank og atletisk, med en brystkasse så bred, at der kunne parkere biler på den.

Han mangler 7 sekunder i 200 meter fri for at kvalificere sig. Med kun lidt over en måned til den endelige udtagelse, er det meget at indhente. Det skal ikke forhindre Jonas Sørensen i at prøve.

- Objektivt set bliver det rigtigt svært. Men vi satser på at Jonas gør det så godt, at han bliver svær at se bort fra, fortæller Karsten Olesen, der er træner for Ringsted Svømmeklubs A-hold, og dermed også for Jonas.

MÅLET ER AT VÆRE BEDST

Det er en lys majaften, og svømmehallens otte baner er okkuperet af Ringsteds svømmeklubber. På de to baner tættest på stentrapperne træner Ringsted Handicap Idrætsforening. Her er stemningen munter og afslappet. I resten af bassinet svømmer Ringsted Svømmeklubs A-hold crawl. Her er tempoet højt, og trænerens dessiner hårde og klare.

Jonas Sørensen er den eneste svømmer med udviklingshandicap på A-holdet.

- Det er altid et mål at komme på det bedste hold. Jeg skal ikke svømme med nogen, der er dårligere end mig, det får jeg ikke noget ud af, siger Jonas Sørensen, der over ti år langsomt har arbejdet sig op fra klubbens børnehold til førsteholdet.

Svømmehallen er hans andet hjem, og han er kendt som en sød og opmærksom ung mand af både trænere, ledere og holdkammerater. Hans handicap betyder, at han ikke ses med de andre på holdet i sin sparsomme fritid, men han er en del af klubbens sociale liv og kommer til juleafslutninger og klubfester. Og for svømmerne med udviklingshæmning på bane 1 og 2, som han ofte tager til handicapstævner med, er han et positivt forbillede.

- Han er en knægt, man tager ind under huden. Han ringede for eksempel til mig om aftenen, da han var til stævne sidste weekend, og ønskede mig en god dag med min datters konfirmation dagen efter. Der var også nogle svømmeting, der skulle vendes, men det siger noget om ham, at han huskede den konfirmation. Det var en dejlig opringning at få, siger træner Karsten Olesen.

SVÆRT AT SIGE STOP

For en ung mand med et udviklingshandicap skulle man tro, at det var et problem at holde sig motiveret til den hårde, monotone svømmetræning. Men for Jonas Sørensen er det omvendt. Han lever for at træne og har svært ved at mærke sine grænser.

- Det er nok hans største problem. Han kan starte dagen med morgentræning i bassinet og en times hård landtræning. Bagefter løber han, så styrketræner han måske, og så svømmetræner han igen om aftenen. Der har han svært ved at forstå, at han bliver træt, og så bliver han umedgørlig og mister modet. Til stævner med mange løb skal han også lære at disponere kræfterne. Det er

svært for rasksvømmere, men det er særligt svært for ham, fortæller Karsten Olesen.

På den måde kræver det en smule fleksibilitet og tålmodighed hos både trænere og holdkammerater at have Jonas Sørensen på holdet. Det kan være nødvendigt at give sig ekstra tid til at forklare ham øvelserne, og at gøre det i et sprog, som han forstår. Men Karsten Olesen fortæller, at det kommer let. Dels fordi Jonas er så motiveret, som han er, og dels fordi hans holdkammerater, som for fleres vedkommende har svømmet med ham siden han startede på børneholdet, er rigtig gode til at hjælpe ham.

- Man tager sig af ham og passer på ham. Lige så meget som man bander

JONAS BASTIAN SØRENSEN

- 19 år
- Hjemmeboende
- Idræt: Svømning
- Klub: Ringsted Handicap Idrætsforening
- Har gået på specialskolen Ådalskolen i Ringsted, og Ulbølle Idrætsefterskole, der er for unge med særlige behov. Fokuserer nu udelukkende på sin svømning.
- Vandt seks guldmedaljer ved de seneste danske mesterskaber i marts 2012.

De mange baner i det blå bassin har også giver ham disciplin og øget selvtillid

DE PARALYMPISKE LEGE 2012

De Paralympiske Lege (PL) er verdens største handicapidrætsstævne. Det afholdes hvert fjerde år, i umiddelbar forlængelse af de Olympiske Lege. Legene hed tidligere Handicap-OL, og der er deltagere med synshandicap, fysiske handicap, samt, fra i år, udviklingshandicap.

I modsætning til Special Olympics verdenslege er PL et elitestævne. Det er således kun verdens allerbedste atleter med et handicap, der deltager.

- Afholdes den 29. august til 9. september 2012 i London
- 20 sportsgrene
- 4.200 atleter fra 160 lande deltager
- 2 millioner billetter til salg
- 3.8 mia. seere verden over
- www.paralympic.dk

ham væk, når han er træt og umedgørlig, lige så sød og rar er han, når han er frisk.

POTENTIAL ET ER KÆMPESTORT

Som for så mange andre unge med udviklingshæmning, har skolen været svær for Jonas Sørensen. Han har gået i specialskole og har haft et lærerigt år på en idrætsefterskole for unge med særlige behov. Men det er i svømningen, han har fundet ro og fået afløb for et temperament, der tidligere har været voldsomt. De mange baner i det blå bassin har også giver ham disciplin og øget selvtillid. Selv fortæller han, at en af de store bonusser ved at svømme er de gode oplevelser, der kommer af at deltage i store stævner. Og som elite-handicapsvømmer er det største stævne man kan deltage i de Paralympiske Lege, som afholdes i London fra slutningen af august.

Her er der, efter 12 års udelukkelse, igen blevet åbnet op for, at udviklingshæmmede kan deltage. Derfor er Jonas Sørensen blevet en del af det danske talenthold for udviklingshæmmede, og,

som den eneste med udviklingshandicap, også handicap-svømmelandsholdet. De sidste to år har han deltaget i landsholdets samlinger og været til internationale svømmestævner, blandt andet VM i Holland i 2010.

Jonas forældre har altid støttet op om hans svømning, og det gør de også nu, hvor han i de kommende år vil fokusere fuldt ud på sin idrætskarriere. Og da han ellers kun arbejder tre dage om ugen som flaskedreng i Føtex og får lidt privatundervisning i at læse, lever og træner han i praksis som en professionel.

Det er endnu uvist om det kan bringe ham til legene i London, men Jonas' træner er sikker på, at det 19-årige talent går en stor svømmefremtid i møde.

- Jonas' potentiale er kæmpestort. Han har kun vist halvdelen af, hvad han kan. Så hvis han kan bevare motivationen og fortsætte to, tre, fire år mere, kan han nå rigtig langt, siger Karsten Olesen.

Døren er åbnet på klem. For første gang siden 2000 er der atleter med udviklingshæmning med ved de Paralympiske Lege, der afholdes i London fra den 29. august. Men kun ganske få, og kun i tre idrætsgrene

DET UGLESETE BARN

Gruppen af udviklingshæmmede har altid været det uglesete barn i den paralympiske familie. De var den handicap-gruppe, der sidst blev inviteret med til legene, og da der opstod problemer, var man hurtige til at udelukke dem igen.

SKANDALEN I SYDNEY

Det var i 2000 i Sydney, at udviklingshæmmede for første gang deltog ved de Paralympiske Lege, eller PL, som OL for mennesker med handicap kaldes i dag. Her viste det sig, at adskillige spillere på det guldvindende spanske basketball landshold ikke var udviklingshæmmede og havde snydt med det såkaldte klassificeringssystem, der skulle måle deres udviklingshandicap. Som konsekvens fik spaniolerne frataget deres medaljer, og gruppen af udviklingshæmmede blev udelukket fra legene. Det var for let at lyve sig udviklingshæmmede.

Først ved årets Londonlege kan de bedste atleter i verden med udviklingshæmning igen deltage.

Til legene er der blevet introduceret et nyt klassificeringssystem: som udviklingshæmmede skal man dels have en IQ på under 75, målt ved en internationalt godkendt test, og dels gennemgå en idrætsspecifik test, hvor man bliver målt på de dele af idrætten, hvor udviklingshandicappet viser sig. I svømning kan det for eksempel være saltovendinger i bassinet og reaktionstiden ved starter.

Systemet er vurderet så snydesikkert, at legene igen har turde åbne døren for gruppen af udviklingshæmmede.

SÅDAN DA

For af de 20 idrætter ved PL, er der kun blevet åbnet for deltagelse for mennesker med udviklingshæmning i bord-

tennis, svømning og atletik, og kun for ganske få atleter. I svømning vil kun 48 af de 600 deltagere være udviklingshæmmede. De resterende vil være fysisk handicappede og synshandicappede.

INGEN DANSK ELITE

Det betyder i sagens natur, at nåleøjet er væsentligt mindre for udviklingshæmmede atleter, end for de fysisk handicappede. Og det er en del af forklaringen på, at der kun er en udviklingshæmmede atlet, svømmeren Jonas Sørensen, der er inde i billedet til den danske PL-trup, der forventes at komme til at bestå af 25-30 atleter.

- Det er væsentligt lettere at komme med til legene for andre handicapgrupper. Gruppen af udviklingshæmmede er kæmpestor, måske lige så stor som alle de andre tilsammen, siger Jens Winther, der som idrættskonsulent i Dansk Handicap Idræts-Forbund har stået for gennemførelse af det nye klassificeringssystem for udviklingshæmmede i Danmark.

En anden grund kan være, at det danske handicap-idrætsforbund ikke har noget struktureret elitearbejde med fokus på mennesker med udviklingshæmning. I stedet er det typisk samværet og den motoriske læring, der er i højsædet. Ikke ambitionen om at blive bedst.

Det er da også sigende, at 19-årige Jonas Sørensen hverken har trænet i en handicapidrætsklub eller været en del af noget talent- eller ungdomslandshold i handicapregi.

- Jonas Sørensen er ikke fostret gennem vores klubber. Han er skabt af Ringsted Svømmeklub, hvor en af vores folk spottede ham. Og er så blevet sluset ind på svømmelandsholdet. Mange udviklingshæmmede med en IQ i den højere ende indgår uden større problemer i de almindelige idrætsforeninger, hvor der i dag ofte er en stor tolerance og åbenhed for mangfoldighed, siger Jens Winther.

TIL EKSAMEN I LONDON

Skal atleter med udviklingshæmning i fremtiden blive en fuldgyldig del af den paralympiske familie, skal legene i London forløbe uden skandaler som den i Sydney.

- Det nye klassificeringssystem må vise sin validitet, før der bliver åbnet op i flere idrætter, pointerer idrætskonsulent Jens Winther.

Inklusion

Hvad er det nu

***Regeringen vil det, børne-
og undervisningsministeren
vil det, KL vil det, handicap-
organisationerne vil det.
Alle taler om inklusion,
men meget få steder tales
om, hvad det betyder***

Inklusion er et værdibegreb, der indbefatter accept, respekt og menneskeligt ligeværd. Men det er også et holdningsbegreb, der hylder forskellighed, mangfoldighed og rummelighed. Det er et politisk begreb, der fordrer tilstedeværelse og deltagelse af alle individer. For danske politikere virker det som om, inklusion betyder: Alle skal undervises samme sted, og der skal spares. For det barn, som er eller ikke er inkluderet, er betydningen ret vital. Man kan sige, at barnet skal være tilstede, det skal trives, og det skal udvikle sig/lære noget. Hvis ikke man har det godt, der hvor man er, er man ikke inkluderet der. Et barn i en specialklasse er ikke inkluderet i denne klasse, hvis barnet ikke trives, ikke udvikler sig, ikke deltager i klassens liv osv.

Der er ikke mange i den offentlige debat, der snakker om, hvad inklusion er for den enkelte.

Politiske og økonomiske initiativer tages der mange af. To af de politiske initiativer, der har betydning for inklusion på skoleområdet, er to nye love som blev vedtaget pr. 1. maj.

SPECIALUNDERVISNING OG ØKONOMI

Den ene lov beskriver, som nævnt i LEV Bladet nr. 2, 2012, at specialundervisning, som begreb, nu er forbeholdt de elever, der har brug for massiv hjælp. Egentlig kan vi i LEV jo være "ligeglade", hvad de kalder det; specialundervisning eller hjælp/holddeling m.m. Bare eleverne får den støtte, de har brug for. Men en del børn med udviklingshæmning går i almene klasser og har mindre støtte end 12 lektioner (eller 9 klokke timer pr. uge, som er lovens ord). For denne gruppe børn bliver det langt sværere at følge med i, at børnene faktisk får den hjælp, de har brug for, når hjælpen kan kaldes forskellige ting. Problematisk er det også, at det barn, som burde have eksempelvis ti lektioners støtte for at lære og udvikle sig i en almen klasse (= være inkluderet), sjældent får ti lektioner, fordi det er dyrere at betale ti lektioner end at give eleven et specialklassetilbud. Og er der noget, der er på den politiske dagsorden i denne tid er det netop, hvad koster det? Og kan man få løsninger, der koster mindre? Den faktiske beslutning om, hvorvidt eleven så får ti lektioner eller eksempelvis kun to lektioner, er skoleinspektørens, og der kan ikke klages til klagenævnet for specialundervisning. Tidligere havde forældre en mulighed for at bede om en pædagogisk psykologisk vurdering for at blive klogere på, hvilken og hvor meget støtte eleven har brug for. Dette kan forældrene ikke bede om mere. Kun skolelederen kan bede om dette.

Den anden lovgivningsændring handler primært om, at der er indført en specifik formulering i klagenævnet for specialundervisnings regler om, at der bl.a. skal tages hensyn til økonomi i vurderingen af et specialundervisningstilbud. Det kan vi, som LEV, sådan set også være "ligeglade" med, da der allerede er formuleringer af den art i forvaltningsloven, som ligger over folkeskoleloven.

Inklusion er:
*et værdibegreb, der indbefatter accept,
 respekt og menneskeligt ligeværd.
 Men det er også et holdningsbegreb,
 der hylder forskellighed,
 mangfoldighed og rummelighed*

liiiiige det er?

En jurist vil således sige, at denne formulering direkte i lovgivningen er blot og bar signalpolitik. MEN det har været et ønske fra KL, at økonomihensynet blev fremhævet, og i disse tider har denne signalværdi meget stor vægt for politiklægning i kommunerne. Og for KL's rolle i klagenævnet for specialundervisning.

POLITIK MED "HOVEDET UNDER ARMEN"

Mange kommuner er i fuld gang med at skabe inkluderende tilbud til børn med særlige behov. Nogle steder nedlægger de specialpladser/klasser uden en stillingtagen til, om eller hvordan en god inklusion af børnene skal foregå. Danmarks lærerforening har i april/maj 2012 udført en undersøgelse blandt sine kredse. Undersøgelsen viser, at 1/3 af kommunerne ikke har en plan for inklusion. På KL's sociale temamøde oplyste de tilstedeværende kommunalfolk, via sms afstemning, at de er i fuld gang med inklusion.

I takt med at kommuner hjemtager elever til inkluderende undervisning sættes folkeskolen under pres. Folkeskolelærerne oplever, at de skal rumme børn med mange udfordringer, uden at der følger viden og ressourcer med. Deres grunduddannelse har ikke i tilstrækkelig grad rustet dem til at tilrettelægge undervisning og sociale læringsmiljøer, således at også børn med

udviklingshæmning sikres god inklusion. Det er en stor og vanskelig opgave.

I denne tid er hjælpen til borgere i øvrigt præget af så mange sagsbehandlingsfejl i kommunerne, at både socialrådgiverforeningen og HK beklager dette offentligt. Sagsbehandlingsfejl, der i bedste fald medfører, at vigtige beslutninger for børn og andre borgere bliver trukket i langdrag, i værste fald medfører disse fejl årevise, nærmest uoprettelige omsorgssvigt, som vi f.eks. har set det i sagen fra Rebild Kommune.

Når man lægger den manglende stillingtagen til god inklusion for den enkelte elev, og de urimeligheder der foregår via manglende "god forvaltningsskik", påvirkes forældres og læreres holdninger negativt til inklusion.

Herfra skal der lyde en opfordring til vores lokale handicaprødder om at spørge til inklusionspolitikken i kommunen, til planerne, og til hvad kommunen mener med inklusion. Vi er nødt til at fastholde, at en vurdering af inklusion af det enkelte barn skal være i centrum. Inklusion er ikke at nedlægge en specialklasse eller begrænse antallet af pladser der! Den handling er i bedste fald en ny organisering af de specialundervisningsilbud, en kommune har. Næ, den enkelte elevs inklusion, i den klasse

hvor eleven nu en gang går (uanset om det er i almenklasse, i specialklasse eller på specialskole) skal måles på vedkommendes trivsel, læring/udvikling og deltagelse.

Halter inklusionen på et eller flere af disse områder, skal skolen og kommunen forpligtes til at iværksætte den nødvendige udredning og hjælp, så eleven kan inkluderes.

Jeg vil også opfordre børne- og undervisningsministeren til at give konkrete bud og ideer til, hvordan man gradvist vil kunne øge inklusionen, herunder hvorledes man vil kunne medtænke børn med udviklingshæmning i den ordinære folkeskole. Det er vigtigt at forstå, at inklusion også er en proces, hvor alle i skole og undervisningsmiljøet skal have tid til at vende sig til, at tingene kan gøres på andre måder og med andre aktører.

Skal inklusion blive noget, der vedkommer os alle, bliver Undervisningsministeriet og KL nødt til at gå forrest og italesætte en konkret anvendelse og forståelse – da den megen økonomisering, "politisering" og visionssnak oftest omsættes til skjulte spærreinitiativer. Og det er jo ikke meningen.

butik
ELLE

**Smart og
moderigtigt tøj**

**til hverdag
og fest**

i størrelse 42 - 56

Adelgade 113 · 8660 Skanderborg
www.butik-elle.dk · 86 52 53 44

Bostedet Grandbo

1 ledige plads

Bostedet Grandbo er et privat botilbud med plads til 6 unge mennesker, vi har 2 pladser ledige.

Bostedet Grandbo er et bofællesskab for unge mobile mennesker med funktionsnedsættelse/udviklingshæmning i alderen 18-26 år

Vi lærer de unge mennesker hvad det vil sige at flytte hjemmefra. Vi arbejder på at de skal kunne indgå i alle sociale arenaer.

Målet er at de unge mennesker med særlige behov opnår personlige og sociale kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt.

Bostedet Grandbo indbyder altid til socialt samspil, samvær, hygge og fællesskab i de hjemmelige omgivelser.

Ring og få en snak med Pia Just

59121250 / 23712788

Roskildevej 236 • 4300 Holbæk • Tlf. 23712788 • www.grandbo.dk

EN GØL PØLSE ER EN MEGET *forkælet* PØLSE

Bostedet Kirstinelund

-et trygt sted at bo

PWS Bostedet Kirstinelund, startede i 1999 og er specielt indrettet til personer med PWS - (Prader-willi syndrom).

Kjeldbjergvej 9, Vittrup • 6650 Brørup
Tlf. 75 38 80 42 • www.pws-kirstinelund.dk

2 ledige pladser

JYDSK FUGETEKNIK

Frederiksbergvej 8 B . 8900 Randers
Telefon 86 41 44 70 . Mobil 40 28 18 35

Din garanti
for kvaliteten

Alt fugearbejde
udføres med
elastiske
fugemasser

medlem af

Proaktiv – Fredericia Kommune - Voksen handicap

Beskyttet beskæftigelse – aktivitet og samvær

Proaktiv: Entreprenørvej 2, Fredericia, tlf. 72 11 37 00

Aktivitetshuset: Jupitervej 29, Fredericia, tlf. 72 10 59 90

OPHOLDSSTEDET CASSINI

- og friskolen ORION - 2 perler i Sønderjylland

Opholdsstedet Cassini er et bosted hvor unge fra 12 – 18 år kan uddanne og udvikle sig i et farverigt miljø. Vi har unge med mange talenter og en enkelt diagnose, ADHD, Tourette, socialt og psykisk omsorgssvigtede med fatale følger. Vi har fokus på der, hvor der er udviklingspotentiale og vi er meget kreative. Året rundt har vi mange tilbud om aktiviteter: Musik, dans, ridning, kunst, rejser til nære og fjerne rejsemål. Så kender du en ung, som er til fest og farver – udvikling og kreativitet er vi måske stedet.

Opholdsstedet Cassini, Gyvelvej 23 • 6780 Skærbæk • tlf. 2819 2230 • Ulla Præstgaard

JA, JEG TAGER GERNE EN PERIODE MERE SOM LANDSFORMAND

VALGOPPLÆG TIL
REPRÆSENTANTSKABSMØDET 2012

Landsforeningen LEV har en afgørende rolle at spille i dagens Danmark. For nogle af samfundets mest udsatte borgere er vi det eneste reelle talerør over for en samfundsudvikling, hvor respekten for den enkeltes restsikkerhed og værdierne bag det handicappolitiske samfundsprojekt er under pres.

Denne udvikling kræver et modspil. Og det har den fået. Både lokalt og nationalt har vi i LEV bekæmpet tendenserne til en handicappolitik i bakgear – og imod konkrete forringelser i hjælpen. Vi har ikke vundet denne kamp – endnu. Men vi har holdt lokale og nationale politikere op på konsekvenserne af deres beslutninger, og insisteret på retssikkerhed, anstændighed og rimelighed.

Nu har vi så fået kampvalg om formandsposten i LEV, og det kalder selvfølgelig også på en klar melding fra mig: Og ja, jeg tager gerne en periode mere som landsformand i LEV. Det mener jeg tjener LEV- og dermed mennesker med udviklingshæmning i Danmark – bedst.

LEV skal have gennemslagskraft – og det mener jeg faktisk også, at vi har på lange strækninger. Vi er i en konstant kritisk dialog med beslutningstagere. Både lokalt og nationalt. Når mennesker med udviklingshæmning er på dagsordenen i medierne, i Folketinget, i byrådet eller i handicaprådet, så er LEV repræsenteret, og vores synspunkter bliver hørt. Krisen har bidt sig fast i politikernes og befolkningens bevidsthed, så vi har ikke medvind. Men uden et stærkt lokalt og centralt LEV var mennesker med udviklingshæmning blevet blæst helt omkuld.

HVORDAN LEDER MAN LEV

Jeg oplever ikke ledelse af LEV som et enkelmandsprojekt. LEV er et fælles projekt for de mange niveauer, som er med til, at LEV kan fungere. Min erfaring er, at hvis man som leder ikke tænker i fællesskabet, så kommer intet til at virke. Vi har kun mulighed for at gennemføre vores politik, hvis vi er fælles om at få den igennem.

SKAL VI VÆLGE MÅLGRUPPER I LEVS ARBEJDE?

Det er altid værd at overveje, om vi

Jeg er tvivlende overfor opfattelsen af, at hvis man laver tiltag overfor de bedst fungerende mennesker med udviklingshæmning, vil det smitte af på alle udviklingshæmmede. Det har helt klart vist sig ikke at gøre sig gældende overfor udviklingshæmmede med allerstørst hjælpe behov. Og hvis vi som LEV ikke advokerer for disse mennesker, er de ladet helt alene.

STYRKET RETSSIKKERHED OG MÅLRETTET SPECIALISERING

Fremover vil der fortsat være mange emner og problemstillinger, som LEV skal tage stilling til og engagere sig i. Men hvis jeg skal fremhæve to emner, som jeg mener, vi må give særlig opmærksomhed, så er det a) kravet om lige retssikkerhed for alle og b) en styrkelse af specialviden i indsatsen for mennesker med udviklingshæmning.

Sårbare borgeres retssikkerhed er under pres i disse år. Kommunerne har besluttet sig for at teste ankesystemet til det yderste, og det rammer mennesker med udviklingshæmning særligt hårdt. Hvis man ikke selv kan klare at kæmpe en klage gennem systemet, så er man på spanden.

Det er ganske enkelt ikke i orden, og derfor vil jeg arbejde benhårdt for at få gennemført en retssikkerhedsreform, der giver bedre beskyttelse for mennesker med udviklingshæmning.

Mennesker med udviklingshæmning er ikke en prototype, og den bredde og mangfoldighed skal afspejle sig i LEVs arbejde

Der er også et stort behov for at se nærmere på kvaliteten af den indsats, som ydes over for mennesker med udviklingshæmning. I alt for mange år har vi kaldt alt, hvad der laves i forhold til mennesker med udviklingshæmning, for en

specialiseret indsats. Konsekvensen er, at vi har fået vanskeligere ved at beskytte og videreudvikle det, som rent faktisk er specialiseret. Den udvikling må vendes. For der er vitterlig behov for medarbejdere med specialviden og specialkompetencer i forhold til mennesker med udviklingshæmning. Det handler om særlig viden

prioriterer de rigtige målgrupper i LEVs arbejde. Kitt lægger i sit indlæg (se LEV Bladet nr. 3, 2012) op til en markant oprioritering af fokus på børnefamilierne. Og selvfølgelig skal familierne også prioriteres, hvilket de i høj grad også er blevet de seneste år. Se blot på projekterne Connect og KLAP – eller på LEVs engagement i inklusionsdebatter på mange niveauer. LEVs forsvar for specialbørnehaverne efter § 32 er et andet eksempel på prioritering af familierne – for ikke at nævne kampen mod forringelserne af den tabte arbejdsfortjeneste til familierne. En kamp, som endte med en delvis sejr, da den nye regering forhøjede loftet betragteligt.

Men vi skal hele tiden passe på ikke at komme til at skævvride LEVs fokus. For som vi alle ved, så sker enhver prioritering på bekostning af noget – og her er jeg bange for, at vi kan ramme skævt.

For mig er det helt afgørende, at LEV arbejder for alle mennesker med udviklingshæmning, børn, unge voksne og ældre – fra vugge til grav – som det er

blevet sagt i gennem årene. Mennesker med udviklingshæmning er ikke en prototype, og den bredde og mangfoldighed skal afspejle sig i LEVs arbejde. Fra børn og deres familier til unge og voksne, som med meget lidt støtte kan klare sig selv, og endelig til den mest sårbare målgruppe med multiple handicap.

Jeg tror, at de fleste af vores medlemmer har valgt at være medlem af LEV, fordi vi netop tager dette brede fokus. Jeg skal medgive, at det kan give problemer i forhold til profilen.

Men det er nu engang de betingelser, vi arbejder under i vores forening – og i en række sammenhænge er det en helt klar fordel. Ingen i den relevante del af det politiske landskab kan være i tvivl om, at når det drejer sig om børn, unge og voksne med udviklingshæmning, så er det LEV, man skal lytte til.

SIKOM

SIKKERHED & KOMMUNIKATION

Samsøvej 17
DK- 8382 Hinnerup
www.sikom.as.dk

S.P. Byggeservice

DIN LOKALE HÅNDVÆRKER

Tømrer - Snedker - Maler - Totalløsninger
Tlf.: 20 29 74 24
www.spbyggeservice.dk

AutoMester.
Plæg og bilmer

Vroldvejs Auto

v/ John Vium

Vroldvej 59

8660 Skanderborg

Tlf. 86 52 15 27

Mobil 60 39 95 27

Fax 86 52 12 90

info@vroldvejsauto.dk

Styrk dit immunforsvar
Mærk selv forskellen

LongoVital har Danmarks
mest tilfredse forbrugere*

Mærk selv forskellen. Den er tydelig.

www.longovital.dk

*YouGov 2010

CC BILER

Carsten Christensen • Mobil 4062 4410

Fuglsang Allé 32 • 7000 Fredericia • Tlf. 7550 3103
e-mail: cc@ccbiler.dk • www.ccbiler.dk

ALT I MALERARBEJDE
BÅDE TIL PRIVATE & ERHVERV

Erling Dybvad Malermester

Ved Kirken 4 B, 8320 Mårslet

TLF.: 86 72 10 60 • 40181560

dybvad@mail.tele.dk

SOCIALPÆDAGOGERNE

www.sl.dk

om kommunikation og om særlige pædagogiske tilgange – men det handler også om handicappolitisk bevidsthed og viden.

Vi beskytter ikke specialviden og specialkompetence ved at bygge nye store institutioner. Vi skal i stedet arbejde for modeller, hvor viden og kompetencer kommer til borgeren – med respekt for hans eller hendes hjem.

JA, JEG TAGER GERNE EN PERIODE MERE SOM LANDSFORMAND

SYNLIGHED – PÅ DEN KLOGE MÅDE

Man kan altid diskutere, om vi er synlige nok, og i den aktuelle krisesituation kunne vi altid ønske os mere synlighed. Vores løbende opgørelser viser imidlertid, at omtalen af LEV er steget markant de seneste par år – både i nationale og lokale medier. Det tror jeg, der er flere grunde til – blandt andet de triste sager som følge af krisen i kommunernes økonomi. Men det handler også om, en at vi har lagt os fast på en bestemt linje i vores presse- og synlighedsstrategi. Den hviler på en nøgtern analyse af, at vi ikke blot skal satse på brede, landsdækkende trykte og elektroniske medier. Vi skal målrette vores budskaber og også sætte dagsordenen i debatten i de mere snævre medier, som bruges af kommuner, folketingspolitikere og øvrige samarbejdspartnere.

Når TV-Avisen eller andre nyhedsmedier ringer og vil have os på, så handler det om en bestemt type historie – sensationer. Her er vilkåret, at budskabet skal ud på max 40 sekunder. I de sammenhænge er det nogle gange LEV, som sætter dagsordenen – men for det meste er det medierne selv.

Men vi har andre muligheder for at sætte dagsordenen selv. Og det gør vi. Det handler for eksempel om et godt

debatindlæg i DK Nyt eller i en avis – her er det LEV, som styrer debatten.

ET STYRKET LEV ER OGSÅ ET STÆRKT LOKALT LEV

Vi har i nuværende repræsentantskabsperiode både i FU og HB arbejdet med, hvordan vi som organisation kan blive bedre klædt på til de udfordringer, som vi hele tiden bliver mødt med fra det

omgivende samfund. Næste vigtige skridt er at få de tanker og ideer omsat til noget, som kan bruges lokalt. Hvis vi skal skabe forbedringer for mennesker med udviklingshæmning, så skal det ske lokalt, understøttet af de tiltag, som LEV tager i forhold til Folketing, KL med flere. Derfor er det vigtigt, at det i det kommende handleprogram vedtages, at arbejdet med at støtte og styrke det lokale arbejde prioriteres højt.

LEVs tilknyttede foreninger har gode forbindelser med børnefamilierne, og det er jeg faktisk meget glad for, fordi det er en af disse foreningers store styrker. Sammen kan vi gøre en forskel – med et skarpt blik for, hvor vores respektive styrker findes. Jeg mener, at vi skal nedsætte et udvalg med deltagelse af de tilknyttede foreninger og HB-medlemmer, som skal arbejde med strategier for at udvikle og forbedre arbejdsdelingen i samarbejdet.

Når jeg ser på LEVs medlemstal fra sidste repræsentantskabsmøde for fire år siden og så de tal, som kommer frem nu, er der sket en tilbagegang. Derfor er det vigtigt for mig, at vi får set nøjere på baggrunden for udviklingen. Hvorfor oplever de store kommuner som hovedstaden og Aarhus eksempelvis tilbagegang i medlemstallet? Og hvorfor er der andre kommunekredse, som har fremgang? Lad os analysere på

årsag og virkning og tage ved lære af disse analyser. Forhåbentlig kan vi få en pejling på, hvor vi skal sætte ind.

SUND ØKONOMI ER EN FORUDSÆTNING

Når vi i den kommende periode skal til at organisere arbejdet de næste fire år, skal der ske nogle prioriteringer. Sådan er al ledelse. I mine øjne står vi ikke i et simpelt valg mellem en strømlinet forretningsmodel, hvor hovedfokus bliver bundlinje, eller en mere demokratisk aktiverende model. Virkeligheden er mere kompliceret. Det handler om, at vi som ansvarlige i ledelsen af LEV hele tiden har øje for, at økonomien er en uomgængelig forudsætning for, at vi kan prioritere de demokratiske og handicappolitiske aktiviteter. Det handler derfor ikke om et enten eller, men om et samspil.

Jeg er stolt over den økonomiske genopretning af LEV, som vi har formået at gennemføre. Vi har et sekretariat, som har vist, at de udfordringer, som LEV var stillet overfor ved sidste repræsentantskabsmøde, kunne håndteres. Økonomien er ændret fra et stort minus til et plus. Den genopretning har givet mulighed for prioritering af nødvendige forandringer, eksempelvis i LEVs rådgivning, hvor vi ved omlægninger får flere strenge at spille på via inddragelse af flere eksterne eksperter/fagfolk. Noget som er helt afgørende i en tid med store stramninger i servicen i kommunerne. Jeg har gennem årene som formand opbygget et stort netværk med mange kontakter på alle niveauer. Det er guld værd. Og det skal LEV naturligvis også have gavn af i de kommende fire år. Jeg har derfor fortsat mod på at arbejde med de udfordringer, LEV står overfor som formand.

I LEV Bladet nr. 3 var det et indlæg af den anden formandskandidat Kitt Boel med hendes bud på, hvad LEV skal fokusere på i den kommende valgperiode.

Opholdsstedet Moesgaard

Arnborgvej 15
6933 Kibæk
Tlf. 97 19 12 80

www.opholdsstedetmoesgaard.dk

fotex

Vi gør mere for dig

Gratis
indkøbs-app

Hent den til din iPhone
ved at søge på fotex i
AppStore eller scan
QR-koden.

Nærmeste fotex anvises på tlf. 89 30 30 30
www.fotex.dk

DONG

energy

DONG Energy Power A/S
Studstrupværket
Ny Studstrupvej 14
8541 Skødstrup

Tlf. 99 55 19 00

www.dongenergy.dk

Skovens Hus

- her er plads til livsglæde ...

Målgruppe:

Unge udviklingshæmmede fra 18 år, med
behov for støttet kommunikation.

Vi har fokus på:

Kommunikation • Kost • Motion • Mening og livsglæde

Susan Stenderup, tlf. 22 82 72 01 • Vibeke Nicolaisen, tlf. 22 59 30 60
www.skovenshus.dk

Kemp & Lauritzen
 Vi gør det nemt for dig

EL-INSTALLATION

Roskildevej 12
 2620 Albertslund
 Tlf: 4366 8888
www.kemp-lauritzen.dk

EIPRESS®

Randersvej 16
 8900 Silkeborg
 Tlf.: 86 81 61 11
www.eipress.dk

Vilstedsøgaard tlf:40904368
 Handicapvenligt

vdt@vesthimmerland.dk
123hjemmeside.dk/vilstedsogaard

****

HOTEL DAGMAR

Miniferie i charmerende, idylliske og historiske Ribe.

Pris fra kr. 595,00 pr. person pr. dag (højsæson og weekend kr. 795,-)
 Inkl. 2-retters aftenmenu, overnatning i delt dobbeltværelse
 og morgenbuffet. Min. 2 døgn.

Torvet 1 • 6760 Ribe • Tlf. 75 42 00 33
www.hoteldagmar.dk

STAEDTLER®

et godt greb om ergonomien -
 trekantede skriveredskaber udviklet med skrivekomfort og kvalitet i fokus.

triplus® - en serie af stiftblyanter, overstregningspenne, kuglepenne, børnetusch, finelinere, rullere, gel-linere og blyanter i standard- og jumbo tykkelse.

ergosoft® - en serie af blyanter og farveblyanter i standard- og jumbo tykkelse med en unik silkeblød, skridsikker overflade og ekstra brudsikre stifter.

STAEDTLER (Nordic) A/S Høffdingsvej 22 2500 Valby tel: 3617 4344 fax: 3617 3960

Festivalplads:
 Sødisebakke · Havndalvej 7 · 9550 Mariager

Mulighed for overnatning * Info: www.sodisbakke.rn.dk
 Billetbestilling: Tlf. 96 68 25 25 eller sodisbakke@rn.dk

Priser: 1 dag med buffet 350,- kr
 2 dage med buffet 625,- kr * 1 dag uden buffet 250,- kr

2012 - så sødt som altid!

Onsdag 5. september: Jakob Haugaard
 Susanne Lana - Lasse & Mathilde
 Brødrene Olsen - Bjørn & Okay

Torsdag 6. september: Jakob Haugaard
 John Mogensen Show - Lis & Per
 Kansas City Stompers - Kandis

- med meget mere
 og mange flere

SØDISBAKKE
 MUSIKFESTIVAL

”Du skal da ud og bo det nye sted, ik’?”

Af Wibeke Vadstrup, medlem af LEV Frederiksbergs bestyrelse og mor til to udviklingshæmmede. Hun har i en lang årrække fulgt boligudviklingen ikke bare på Frederiksberg, men også rundt omkring i andre kommuner

Hvis jeg kaster et langt blik tilbage, kan jeg øjne Ebberødgaard og Andersvænge. De tider er forbi, hvor udviklingshæmmede blev stuvet sammen på ”Åndssvageanstalter”, som det hed dengang. Og dog. Nogle steder ser det ud som om, noget lignende sniger sig ind igen ad bagdøren: alt for store institutioner, med for mange beboere samlet om lange gange, så det er billigt at holde øje med dem. Politikerne vil hævde, at det er, hvad de har råd til.

De nye institutionslignende boliger er blevet etableret med baggrund i kommunernes visitering af handicappede til bestemte boliger. Men forhåbentlig får den form for fordeling af boligerne en ende. For som bekendt er Danmark medunderskriver af FN’s Handicapkonvention – det betyder, at også Danmark er forpligtet til at overholde reglerne. Og lige om lidt medunderskrives også Tillægsprotokollen, der blandt andet tilføjer klageret. Det vil kræve nye procedurer omkring boligtilbud, for i konventionens artikel 19 står:

”at personer med handicap har mulighed for at vælge deres bopæl, samt hvor og med hvem de vil bo, på lige fod med andre og ikke er forpligtet til at leve i en bestemt boform.”

Hermed er den nuværende visitationsmodel reelt forældet. I stedet skal der opstilles klare regler for, hvordan den enkelte handicappede selv kan udøve sine rettigheder. Jeg har dog endnu ikke hørt om kommuner, der har sat selvbestemmelsen i sving!

Jeg hører tværtimod om masser af pression: ”Du skal da ud og bo det nye sted, ik’?” - ”Du kan tro, der er flot, nymalet, hvidt overalt og et køkkenelement får du også!” - ”Alle de andre skal der ud, så skal du da også.”

Personalet og/eller forvaltningen er altså i fuld sving – og visitationsarbejdet er blevet pakket ind i indirekte pression. Men uetisk, det er det. Er der nogen, der har travlt her før tillægsprotokollen vedtages?

Hvad nu hvis en person med udviklingshæmning siger: "Jamen, der vil jeg ikke bo. Jeg vil bo på Amalienborg"? Der skal nok komme urealistiske ønsker på bordet. Men bliver de overhovedet spurgt? "Jamen, der vil jeg ikke bo", er let at feje af bordet: "Hvor vil du så bo?" Dette her sted lukker, og jeg har ikke andre boliger til dig."

**"Tag du nu med ud og se,
hvordan der ser ud.
Det bliver du glad for".
Sådan nogenlunde er den
frie viljes vilkår.**

Spareiveren i kommunerne har kastet mærkelige misfostre af sig, blandt andet i min egen kommune Frederiksberg, der fik et gammelt plejehjem til overs!

"Det giver vi lige til de udviklingshæmmede, der skal de nok blive glade for at bo." Derefter går kommunen "i dialog" med den lokale fraktion af LEV, der klart siger fra, hvorefter kommunen giver sig til at revidere sin egen masterplan fra året før. De har jo haft en dialog med LEV Frederiksberg, den har bare ingen effekt haft.

**UDGANGSPUNKTET I DENNE FORM
FOR MANIPULERING ER FORKERT.**

"Der skal de nok blive glade for at bo!" Hvor ved forvaltningen det fra? Forvaltningen ser ikke alene bort fra dialogen med LEV, den har ikke spurgt de udviklingshæmmede. Og handicapkonventionen er ikke taget i brug. Nej, udviklingshæmmede kan ikke svare, for de har ikke prøvet andet end de værelser, hvor de hidtil har boet.

Mange steder i landet finder den slags overgreb sted. Ikke af uvilje, men forvaltningerne har intet ønske om at involvere handicappede – hverken om hvorfor det skal ske, eller hvornår. De undskylder sig med "at det er fuldt fagligt forsvarligt". Udefra kan man dog godt se, hvad denne floskel dækker over: laveste fællesnævner.

Det er på tide at inddrage mennesker med handicap med uvildig og kyndig vejledning.

Det ville klæde kommunalpolitikere at vende kikkerten: Har jeg lyst til at bo der i 30, 40 eller 50 år? For de kan ikke blot overlade til forvaltningen at gøre, som den plejer.

Desværre er det mit klare indtryk, at embedsmændene bestemmer. Alene det, at en forvaltning kan sige til politikerne: "Det er fuldt fagligt forsvarligt" og ad den vej undgå alt for mange besværlige spørgsmål fra politikerne. Jeg kan desværre heller ikke pege på en politiker, der selv tager initiativer på for eksempel det boligpolitiske område. Pengene er for stramme til at vove noget.

Nu skulle man tro, at landspolitikerne, når de en gang bliver enige om at sætte gang i vækst og byggeri, ville komme kommunerne i møde ved at afsætte puljer til byggeri til handicappede – et byggeri, der ville gøre fremtiden bedre for dem og måske endda føre til mindre behov for hjælp og støtte, når de bor godt og passende. Men sådan et scenarie har jeg ikke fået øje på – endnu.

Og ja, jeg er klar over, at økonomien er stram. Men en ting er anlægsudgifter, noget andet er driftsudgifterne, og de er vigtigst, for de rækker mange år ud i fremtiden. Får forskellige handicapgrupper bedre boliger, herunder også ud-

viklingshæmmede, vil det tidssvarende nybyggeri måske endda åbne mulighed for personalebesparelser?

Ideelt set, burde de lokale handicapråd, hvor mange forskellige handicapgrupper er repræsenteret, være meget tættere på beslutninger om f.eks. boligfordeling. De burde udarbejde etiske retningslinier for, hvordan f.eks. udviklingshæmmede og andre handicapgrupper får mulighed for at vurdere/vælge boligtilbud.

Og måske skulle man også her tænke i andre baner? Måske skulle det være muligt for nogle handicapgrupper at bo dør om dør med andre, og ikke som nu forbeholde nogle af de ringeste boliger til udviklingshæmmede?

**INDIMELLEM FÅR JEG ET
DRØMMESYN:**

"En borgmester siger: "Der har vi min sandten en dejlig, stor, tom byggegrund med grønne områder og udsigt. Den reserverer vi til udviklingshæmmede."

*Gad vide om det engang bliver
virkelighed?*

**Svar fra Sytter Kristensen,
landsformand i LEV**

Indlægget viser med al tydelighed, i hvilken retning boligpolitikken for mennesker med udviklingshæmning går ude i kommunerne. Og det er ikke den rigtige vej.

Der vil i den kommende tid blive fokus på arbejdet med en socialreform. Jeg synes bestemt, vi skal bruge lejligheden til at sætte hele boligproblematikken på dagsordenen og arbejde for at §108 i serviceloven fjernes.

Botilbuddet Hvidbjerghus
 Grøndalsvej 15, Nr. Hvidbjerg
 7790 Thyholm • Tlf. 97 87 25 25
1 ledig plads

www.botilbuddet-hvidbjerghus.dk

Opholdsstedet Lundsgaard

Birkevej 36, Brylle
 5690 Tommerup
Tlf. 63 76 60 39

Ravnbjerghus
 - Opholdssted for børn og unge med psykiske og fysiske handicap

Oddevej 18 • 9560 Hadsund
 Tlf. 98 58 20 55
1 ledig plads

www.ravnbjerghus.dk

ARCOPEDICO®

- Sko med ultralette, bløde såler og med dobbelt svangstøtte
- Sko der virker aflastende på fødder, ben, ryg og lænd
- Sko der ikke strammer, hvis fødderne hæver

Slut med ømme fødder

ARCOPEDICO - Kompromisløs komfort

L.M.C. Arcopedico - Lysnæs Havnevej 13 - 3390 Hundested
 Tlf. 47 98 15 33 Fax 47 98 15 32 E-mail: info@arcopedico.dk - www.arcopedico.dk

Byens Bager

Rødovrevej 325 - 2610 Rødovre

Tlf. 36 70 30 41

Undervisningstilbud til unge og voksne med udviklingshæmning eller autisme.

Undervisningen foregår flere steder i det Storkøbenhavnske område. Folkeoplysningsundervisning i mange forskellige fag og kompenserende specialundervisning efter godkendelse i kommunen.
 Kontakt Suka for mere information.

*

Høje Gladsaxe Torv 4 • 2860 Søborg
 Tlf. 39 56 03 79 - Fax 39 56 03 25 - Mail: suka@suka.dk - www.suka.dk

Herurecka

Botilbudet Herurecka Fond har 1 ledig plads.
 Se vores hjemmeside: www.herurecka.dk

Henvendelse pr. tlf. 6261 6336
 Hanne Krogh / Nia Kate Christensen

**Sparwath
 Malerfirmaet**

Paulinevænget 21 • Stige
 5270 Odense N
Tlf. 24 60 54 52

Grydelapper I/S

Privat beskyttet beskæftigelse

Slotshaven 5 • 4300 Holbæk
Tlf. 59 48 03 62

Kylling & Co
en verden af smag

Nørregade 3
7500 Holstebro
Tlf. 97 40 40 14
www.kyllingogco.dk

DILLESOLM - et liv på egne betingelser

Salimorvej 1 • 4874 Gedser
Tlf. 54 16 37 37 • www.dillesholm.dk
1 ledig plads

Elmehøjen

Vores børn bliver voksne
... men de vil ikke flytte!

Så til august starter vi:

**STU
ØLSTED**

...for alle unge med behov for
"Særlig Tilrettelagt Uddannelse"

Læs mere på: www.stu-olsted.dk / www.elmehoejen.dk
Elmehøjen Ølstedgårdsvej 7 5672 Broby Tlf.: 6269-1911

Botilbuddet på DNS for 10 voksne, heraf 6 med særlige behov - midt på Tilstud

Botilbuddet på DNS

Snorkærvej 8 • 6990 Ulfborg
Tlf. 97 49 18 49
www.botilbuddet-dns.dk

1 ledig plads

2 ledige pladser

Døjringevej 48 • 4180 Sorø
Tlf. 57 80 60 72
www.husbjerggaard.dk

**SPORBYGGER
HANSEN**

Banearbejde
inkl. SR
og maskin-
udlejning

4042 0170

sporbygger@hansen.mail.dk
Vinderupvej 24 • Vinderup • 4171 Glumsø

Botilbuddet Stjernes kud

Botilbuddet Stjernes kud er et privat botilbud, med plads til seks beboere på Stjernes kud og tre i vores bo trænings lejligheder.

Målgruppen omfatter sentudviklede og debile i alderen 18-30 år.

Generelt for målgruppen er, at de er marginaliseret mennesker, der har svært ved at tilpasse sig samfundets normer med deres sociale- og adfærdsmæssige handicap. Beboerne har en forsinket eller mangelfuld udvikling af kognitive, sproglige motoriske og sociale evner og færdigheder.

www.botilbuddet-stjernes kud.dk

Botilbuddet
Stjernes kud

VORES BØRN ER PÅ VEJ

KURSUS INVITATION

**DEN VANSKELIGE
OVERGANG
FRA BØRNEHAVE TIL
FOLKESKOLE**

Landsforeningen LEV har i år med støtte fra Socialministeriet fået mulighed

for at afholde et **WEEKEND KURSUS**. Kurset handler om at være på vej. På vej fra børnehaven over i folkeskolen og fra folkeskolen over i ungdomsuddannelsen. Der er som forældre mange ting, der skal overvejes: Hvordan sikres den bedste overgang fra børnehaven over til folkeskolen, og hvordan vælger man i det hele taget den rigtige folkeskole og skoleform? Spørgsmål som: Hvad kan jeg forvente? Hvad er min ret som forælder, henstår for mange i det uvisse.

Dette og meget andet vil komme i fokus når Landsforeningen LEV inviterer til forældrekursus fra den **24. AUGUST TIL 26. AUGUST 2012**, på turen København-Oslo og retur.

PROGRAM FOR KURSET

FREDAG DEN 24.08.2012

- 15.00 Check-in på Oslo færgeren.
16.00 Gennemgang af program mv. og introduktion af deltagerne
17.45 **Når jeg ser på mit barn, så tænker jeg...**
20.30 Middag
22.30 Godnat

LØRDAG DEN 25.08.2012

- 07.00 Morgenmad i restaurant 7 Seas
08.30 **Overgangen fra børnehave til skole** – et mentalt paradigme skift. Hvad forventer jeg? Hvad frygter jeg? Hvordan forbereder jeg mig bedst muligt? Den gode overlevering.
10.00 **Forventninger til skoleverdenen** – hvad er der regler for, at man selv kan vælge. En kort introduktion til folkeskoleloven. Fælles mål II med videre.
11.00 Pause med kaffe og frugt
11.20 **De vigtige vurderinger ved valg af skole.** Specialskole, enkelt integreret, centerklasse eller noget helt andet. Hvordan fungerer samspillet med kommunen? Hvordan kan man som forældre bruge PPR?
12.00 **Den perfekte skole for mit barn** - Gruppearbejde
13.00 Oslo på egen hånd
16.00 **Hvordan og hvor kan man få hjælp,** hvis man oplever vanskeligheder med skolen? Gennemgang af klagesystem. Et eksempel på den gode klage, og et på den dårlige klage.
16.45 **Færdig med skolen – hvad så?** Introduktion til Ungdommens uddannelsesvejledning.
18.15 **Hjælp til selvhjælp:** Hvordan kan man skabe lokale forældre-netværk? Hvad kan man bruge et forældre-netværk til, og hvorfor er det vigtigt?
19.45 Evaluering og opsamling
20.30 Middag
23.30 Godnat

SØNDAG DEN 26.08.2012

- 07.00 Morgenmad i Restaurant 7 Seas
09.45 Ankomst til København

PRAKTISKE INFORMATIONER:

- For at deltage på dette kursus skal man være medlem af Landsforeningen LEV.
- Kurset koster 625 kr., pr. person. Prisen dækker enkelt kahyt København / Oslo retur. Kursusafgift og forplejning, dog ikke frokost lørdag, da man er på egen hånd i Oslo.
- Der er plads til 60 personer på kurset. Og tilmelding er først bindende efter modtaget betaling af kursusafgift og sker efter først til mølle princippet.
- Afgang fra København fredag den 24/8 klokken 15.00, hjemkomst søndag den 26/8 klokken 9.45
- Spørgsmål rettes til Christine Borchert på telefon 3635 9618 eller pr. mail cb@lev.dk.

■ **TILMELDING** på: <http://www.lev.dk/vores-boern-er-paa-vej.aspx>

- Undervisere på kurset vil være Katja Holving og Dan R. Schimmell

Opdager indbrud, brand, gas og vand

Bestil Falck Alarm nu
på 70 10 40 80 eller falck.dk

Falck

VVS & VARME TEKNIK ApS

Tlf. 43 66 11 46 - 32 95 11 46

Aut. VVS-installatør & kloakmester

- TV-inspektion / Højtryksspuling
- Ventilation (med i VENT-ordningen)
- Totalentreprise
- Ejendomsservice
- Vand & afløbs installation
- Blikkenslagerarbejde
- Fjernvarme installation
- Gas installationer
- Vi udfører totalentrepriser

Jens Kromanns Vej 9
Snoghøj
7000 Fredericia
Tlf. 75 94 56 14

Aftenskolen for udviklingshæmmede.

Ring og rekvirer program for sommerhøjskoler, weekendkurser samt for undervisning i Kolding, Fredericia Vejle, Svendborg og Langeland.

SALG OG MONTERING AF

- Pilleovne
- Brændeovne
- Skorstene

Få et **GRATIS** tilbud der varmer hos Jeps Brændeovne v/jesper jensen

Tlf.: 25304515 • www.jepsbraendeovne.dk

STU Nextjob

SÆRLIGT TILRETTELAGTE
UNGDOMSUDDANNELSE
FOR UNGE I HOVEDSTADSOMRÅDET

Tre år med individuelt tilpasset undervisning i trygge rammer, venner og sammenhold. Ingen kedelig skolebænk, men spændende læring for livet

Sport, individuel læring & kultur
det' Nextjob der duer!

Sandtoften 3-7 2820 Gentofte
Tlf.: +45 28 05 26
www.nextjob.dk nextjob@nextjob.dk

Vi hjælper Danmark på vej

COLAS DANMARK A/S

Industrivej 27 • 8800 Viborg
Telefon 89 26 46 11 • Fax 86 62 42 46

RISTORANTE FIRENZE

Boord bestilling fra kl. 15.00

Trollegade 2F • 5300 Kerteminde
Tlf. 65 32 33 13

Tirsdag-Søndag: 17.00-23.00

Designet af Knud Holscher,
professor og industriel designer

ifö

www.ifo.dk

INDKALDELSE TIL

Repræsentantskabsmøde 2012

*Landsforeningen LEVs
hovedbestyrelse indkalder
hermed til ordinært
repræsentantskabsmøde
lørdag d. 6. oktober
kl. 13-18 og søndag
d. 7. oktober 2012
kl. 9-13 på Trinity Hotel
& Konferencenter,
Gl. Færgevej 30, Snoghøj,
7000 Fredericia*

*Frist for indsendelse
af forslag til behandling af
repræsentantskabet er
25. august 2012*

*Frist for opstilling til politiske
organer er 8. september 2012*

*Frist for tilmelding af
repræsentanter er
8. september 2012*

PUNKTER TIL BEHANDLING IFØLGE VEDTÆGTERNE:

- A. Valg af dirigent og stemmeudvalg.
- B. Godkendelse af fremmødte repræsentanter og fuldmagter.
- C. Drøftelse af hovedbestyrelsens udsendte beretning.
- D. Forelæggelse af status over den økonomiske udvikling de forgangne fire år, seneste regnskab til orientering samt oversigt over den forventede økonomiske udvikling for den kommende periode.
- E. Fastlæggelse af medlemskontingent for de førstkommende fire år.
- F. Fastlæggelse af tilskud til kredsene for de førstkommende fire år.
- G. Drøftelse af eventuelle forslag fra hovedbestyrelsen, kredsene, foreningerne og medlemmer af repræsentantskabet.
- H. Fastlæggelse af handleprogram for landsforeningens virke de kommende fire år.
- I. Fastlæggelse og justering af landsforeningens principprogram.
- J. Valg af landsformand, for de førstkommende fire år. Landsformanden er samtidig formand for hovedbestyrelsen og forretningsudvalget.
- K. Valg af 19 kredsmedlemmer og 10 suppleanter til hovedbestyrelsen for de først kommende fire år. Medlemmerne vælges af kredsenes repræsentanter på repræsentantskabsmødet i 10 valggrupper, jf. stk.13.
- L. Valg af 6 foreningsmedlemmer og 3 suppleanter til hovedbestyrelsen for de først kommende fire år. Medlemmerne vælges af foreningernes repræsentanter på repræsentantskabsmødet som en særlig valggruppe (valggruppe 11 jf. stk. 13).
- M. Valg af 1 medlem og 1 suppleant til hovedbestyrelsen for de førstkommende fire år vælges i en særlig valggruppe bestående af ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund (valggruppe 12 jf. stk. 13).
- N. Valg af landsforeningens næstformand blandt de nyvalgte hovedbestyrelsesmedlemmer for de først kommende fire år. Næstformanden er samtidig næstformand for hovedbestyrelsen og forretningsudvalget.
- O. Valg af 3 medlemmer og 1 suppleant til forretningsudvalget blandt de nyvalgte hovedbestyrelsesmedlemmer for de førstkommende fire år.
- P. Valg af landsforeningens statsautoriserede eller registrerede revisor for de førstkommende fire år.
- Q. Eventuelt.

Medlemmer af landsforeningen eller foreningerne, der ikke er udpeget som repræsentanter på repræsentantskabsmødet, kan for egen regning overvære repræsentantskabsmøderne uden tale- og stemmeret.

Komfortventilation · Industriventilation
Udsugningsanlæg · Varmegenvinding

v/ ing. Benny Houmann 96 37 75 75
Vestervej 52 · Sønderholm · 9240 Nibe

JKS Anlæg A/S

Vi bygger og plejer grønt

Greve Centervej 70
2670 Greve
Tlf. 36 77 74 40

Bredgårdsvej 9 · Hadbjerg
8370 Hadsten · Tlf. 40 35 39 10
www.hadbjergautoservice.dk/

JOB & AKTIVITETSCENTER VESTEGNEN

Tilbyder beskyttet beskæftigelse efter Serviceloven § 103, samt aktivitets- og samværstilbud efter samme lov § 104, på matriklerne Langbjerg, Hesselager, Kettehøj, Knudslundvej samt i Ballerup.

AIM - Arbejdsmarked i Midten, tilbyder muligheder for job og undervisning, så tæt på det almindelige arbejdsmarked som muligt.

Forskellige tilbud efter Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 32 – bl.a. afklaring af arbejdsevnen for sygemeldte borgere og ledige, der har fået tilkendt fleksjob.

Tybjergparken 2 · 2660 Brøndby
Tlf.: +45 4328 3230
E-mail: jacsydvest@brondby.dk
www.jacvestegnen.dk

Autismecenter Nord-Bo

- Dagtilbud/STU • Botilbud
- Beskyttet beskæftigelse
- Rådgivning
- Kurser • Udredning

Tlf. 98 27 90 02 www.nordbo.dk

Dejbjerg Wellness

v/Vivi O. Wulff

Skrænten 2, Dejbjerg
6900 Skjern
Tlf. 60 15 77 12
www.dejbjerg-wellness.dk

Anlægsgartner

Brian Stølegaard
4096 2749

vi udfører:

- Minigraver • Brolægning • Beplantning
- Salg af planter m.m. • Haveplanlægning
- Mulvarpebekæmpelse • An- og omlægning af haver
- Snerydning • Beskæring og fjernelse af træer og buske

Kennedycentret

Nationalt forsknings- og rådgivningscenter for
genetik, synshandicap og mental retardering

Gl. Landevej 7 · 2600 Glostrup
www.kennedy.dk · Tlf. 43 26 01 00

LEV-kontakten

Regionalt opdelt

1000 - 2990

SOCIAL PÆDAGGERNE
www.sl.dk

LAURID'S AUTO

Kløverprisvej 10 • 2650 Hvidovre
Tlf. 36 48 64 86 • www.lauridsauto.dk

Skovgaard VVS A/S

Vandtårnsvej 67 • 2860 Søborg

Tlf. 39 67 69 96

lars@skovgaardvvs.dk
www.skovgaardvvs.dk

LONDER

mosaik

Valseholmen 9
2650 Hvidovre
Tlf: 33 22 30 33
www.londermosaik.dk

Agiltevej 11 • 2970 Hørsholm
Tlf. 45 86 08 41 • Fax 45 86 54 51
info@overdam.dk • www.overdam.dk

3000 - 3670

NORDKYST REVISION

REGISTRERET REVISIONSFIRMÅND

Østergade 20 • 3220 Helsingør

Tlf. 4879 9111

Fax 4879 7561
www.nordkystrevision.dk
E-mail: nordkystrevision@nordkystrevision.dk

Registrerede revisorer:
Poul Erik Andersen
Ditte Anthonisen
Ditte Anthonisen
Kathrine Anthonisen
Anthonisen

4000 - 4990

Al vognmandskørsel udføres

Kranvogn, mu grab
Alt grus - sten - muljord og containere
Radiatorer, geråd, vogne

Vognmand

Jens Hjorth
SKIBBYVEJ 1 • 4050 SKIBBY
Tlf. 47 52 19 02 - BILLET 30 42 79 68

På Sporet

Jernbanevej 14 • 4440 Mørkøv
Tlf. 59 25 70 25 • www.paasporet.dk

Bygningskontoret

v/ Niels L. Jensen

Energimærker og Tilstandsrapporter

Tlf. 56 71 39 59 • Fax 56 71 46 36

Magretheshøj 1 • 4608 Koge

Malerfirmaet R.B.H.

v/ Rudi Heisel

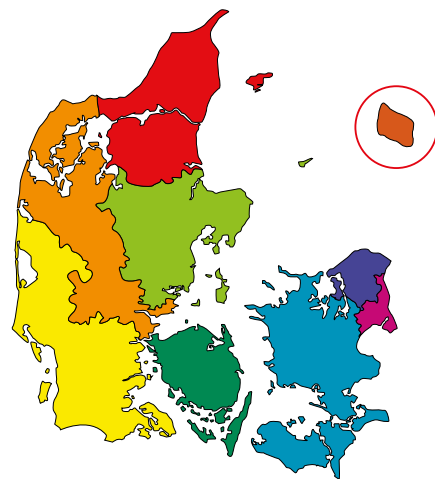
Lindevej 6
4030 Tune

Tlf. 35 45 08 89
Mobil 26 83 08 89
Fax 35 45 08 88

Tilbud til mennesker med udviklingsforstyrrelser og udviklingshæmning: Skolehjem, ungdomsuddannelse, voksencentre og værksteder

Strandvejen 15 • 4733 Tappernøje • Tlf. 55 96 51 19
E-mail: marjatta@marjatta.dk • www.marjatta.dk

5000 - 5985

Svennes Byg Aps.

Murermester
Svend-Age Hansen
Fuglsangvej 3 • 5492 Vissenbjerg
Tlf. 64472905
Mobil. 26629795
E-mail: svennesbyg@hotmail.com

Blikkenslageren INT

Hunderupgade 32
5230 Odense M
+45 6617 9195
+45 2047 6511

www.blikkenslageren.int.dk

6000 - 6990

Aflastningshjemmet Rendberg
et tilbud til udviklingshæmmede voksne og børn

Rendbjergvej 9
6320 Egersund
Tlf. 74 44 23 52

AL Maskinværksted ApS

Havdigevej 11 • 6700 Esbjerg
Telefon 75 12 45 51 • Fax 75 12 45 51

Drøjekapselmø. freddelt på 5 drøjehjulene ø 1000 mm x 5000 mm, ø 1400 mm x 800 mm, vertikal fræser 300 mm x 1600 mm + universalt mørtikentaskine, specialværksted for støbning af mørtel og støbejerns, plastring af håndfald og terrasser og støjning.

**Hjerding
Malerforretning aps**
☎ 23 67 65 82 cwa@hjerdingmalerforretning.dk

City Optik
og kontaktlinser

Kongensgade 86 - 6700 Esbjerg
Tlf. 75 12 33 85

**KVALITET
FRA DIN
OPTIKER
GENNEM
40 ÅR**

RC PLAST A/S

Gellerup 112
6800 Varde

Tlf. 75 22 52 77
Fax 75 22 52 22

E-mail: varde@rcplast.dk

astrup design

skilte|bilreklame
storformat print
inventar|messestande
75 21 29 29 www.astrupdesign.dk
Astrup Design
Glarmestervej 7
DK-6800 Varde

7000 - 7990

LINDVED EL A/S

Lindevej 4 - Lindved
7100 Vejle
Telefon 75 85 15 11
Fax 75 85 16 30
E-mail: mail@lindved-el.dk
www.lindved-el.dk

Vikar og Anlæg

Kristiansgade 16
7430 Ikast
Tlf. 22 44 66 31

8000 8990

FRU MØLLERS MØLLERI

Bjeragerhougaard

Bjeragervej 35 · 8300 Odder · Tlf. 2178 2760
info@frumollersmollerudk · www.frumollersmollen.dk

**Murermester
JENS LAURSEN Aps**

Grenåvej 738 B, Løgten, 8541 Skødstrup
Tlf. 40 17 42 81 · 86 99 11 65 · Fax 86 99 11 71

**TØMMER OG TAG MED HÅNDELAG,
KVALITETS SANS?
- RING TIL HANS!**

Telefon: 40 38 66 73

www.hosulla.dk
hos Ulla - unik frisør
Adelgade 87 **86 51 11 05**
LUKKET MANDAG Røgfri salon

Vognmand
Bjarne Ingolf Mortensen

Stationsvej 61 · 8700 Horsens
Tlf. 20 15 05 90

+Plus Malergrossisten Viborg
Fabrikvej 12, 8800 Viborg
Tel. 8660 0129 Fax 8660 0159

RESERVERET

**Vognmandsfirmaet
Verner Franck Jensen
w/Hardy Franck Jensen**

www.vognmandsfirmaet.dk

Vognmandskørsel
Containerudlejning
Sand - Ral - Stabilgrus

Karen Jeppes
Gade 49
8300 Odder
Biltlf.
21 42 27 19

86 55 11 46

Orw Tech

Tlf. 23 96 07 01
www.orwtech.dk · orwtech@orwtech.dk

Tingvej 7 · Uldbjerg · 8832 Skals

**Vognmand
Holger Volf Jensen**

Remmerslundvej 18
8722 Hedensted

Telefon 75 89 15 92
Mobil 40 63 21 38

Mellerup Skolehjem

Støvringgårdvej 43, 8930 Randers NØ
Tlf. 78 41 00 00

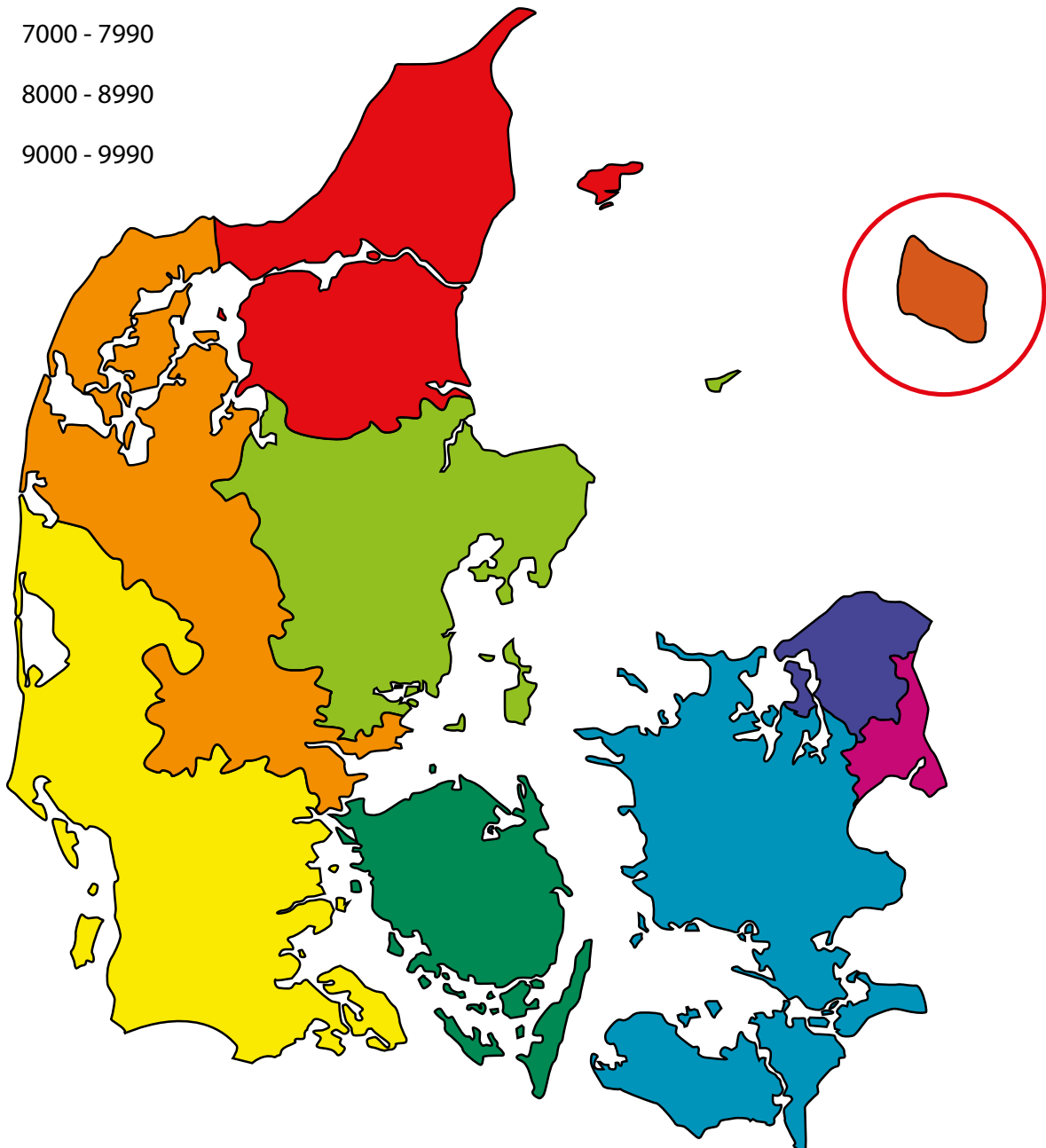
SAEBY
A/S Sæby Fiske-Industri
Sæby Fiskeindustri A/S
Gyldendalsvej 2-4 . 9300 Sæby
Tlf. 98 46 10 66
www.saeby.com

Sponsoreret

FL-REKLAME
Agerbåken 21 - 8367 Herning
www.flreklame.dk - fl@flreklame.dk - t. +45 7022 1870

- 1000 - 2990
- 3000 - 3670
- 3700 - 3790
- 4000 - 4990
- 5000 - 5985
- 6000 - 6990
- 7000 - 7990
- 8000 - 8990
- 9000 - 9990

Fonden Højskolen Elverhøj
 Dagsinstitution, Susanne Kalsgaard Pedersen

Cammel Kægevej 1
 +672 Klippinge
 Tlf. 96978789
 Mail: elverhoj@mdk.dk
 Hjemmeside: www.elverhoj.dk

Vi er godkendt til 11 unge i alderen 18-39 år

Et bo- og uddannelsessted for unge voksne, med svage sociale kompetencer, særlige sociale problemstillinger, skrøbelige personligheder, sent udviklede eller psykiske handicaps. Selvejende institution - godkendt til 107 bosted

BAC®

CORROSION CONTROL

Zink- og aluminiumanoder

BAC CORROSION CONTROL A/S
 FÆRØVEJ 7-9
 4681 HERFØLGE
 DANMARK
 PHONE: +45 70 26 89 00
 FAX: +45 70 26 97 00
 E-MAIL: INFO@BACBERA.DK
 WWW.BACBERA.DK

UNGDOMS UDDANNELSESCENTER MAGLEMOSEN BALLERUP

Ungdomsuddannelse under STU

Ungdomsuddannelsescenter Maglemosen er et uddannelsesstilbud til unge mennesker mellem 16 og 25 år. Uddannelsesstilbuddet gives til unge udviklingshæmmede, der efter endt grundskoleundervisning, fortsat har behov for specialundervisning, værkstedsaktivitet eller tilsvarende som forberedelse til voksenlivet og som ikke kan indgå i de ordinære uddannelsesstilbud. Der kan tilrettelægges særlige forløb under Lov om specialundervisning for voksne.

- Individuelt tilrettelagt uddannelsesstilbud
- Undervisningsaktiviteter, eksterne praktikforløb, liniefag
- Sociale og pædagogiske aktiviteter
- Optagelse kan foregå løbende

Magleparken 1 • 2750 Ballerup • Tlf. 44 77 61 01 • maglemosen@balk.dk • www.maglemosen.dk

Center for Specialundervisning for Voksne
 Bystævneparken 20 A · 2700 Brønshøj
 Tlf. 3526 4411
 Hjemmeside: www.csv.kk.dk
 Mail: csv@csv.kk.dk

CSV - Center for Specialundervisning for Voksne i København

Tilbyder kompenserende specialundervisning for udviklingshæmmede og sent udviklede. Undervisningen bliver tilrettelagt ud fra individuelle behov og går ud på at understøtte deltagerens personlige udvikling og forbedre mulighederne for at deltage i samfundslivet. Det er deltagerens undervisningsmål og behov, som styrer indholdet i undervisningen. Eksempler på indhold kan være demokrati, arbejdsliv, kærlighed, musik, billedkunst, drama, computer m.v.

Undervisningen foregår på små hold eller som eneundervisning, almindeligvis én til to gange om ugen.

Med LEV i cirkus

LEV blev grundlagt i 1952. Det var svaret på det spørgsmål, som LEV stillede i en lille jubilæumskonkurrence i det foregående blad.

Næsten alle besvarelserne ramte plet, så der måtte lodtrækning til for at finde de 50 vindere blandt de rigtige besvarelser. Vinderne modtager hver fire billetter til en cirkus Benneweis forestilling – samt et udvalg af MAOAM-produkter fra Haribo. Haribo er også den glade giver af cirkusbilletterne, som slikproducenten har doneret i anledning af LEVs 60 års fødselsdag.

SAMMENLÆGNING AF KREDSE:

LEV-kredsene Holstebro, Herning-Ringkøbing-Skjern, Struer, Ikast-Brandø og Lemvig er blevet lagt sammen til en fælles-kommunekreds. Fremover er de samlet i LEV Vestjylland. Formand er Kurt Veise.

LEV FLYTTER TIL DECEMBER

Om mindre end et halvt år, er det slut med LEV på Kløverprisvej i Hvidovre. For i løbet af november og december rykker LEV, og en række andre handicaporganisationer, til Handicaporganisationernes Hus i Høje Taastrup. Den officielle indvielse af huset bliver den 12. december. Det nye kontorhus bliver ikke bare base for 17 handicaporganisationer, det er også et projekt, som skal vise, hvor tilgængeligt et kontorhus kan laves. Læs mere om det nye domicil og se billeder fra byggeriet på handicaporganisationerneshus.dk.

INDSENDT AF EGIL BORCHERSEN ■

Mindeord om Jørgen Kjeldsen

Jørgen Kjeldsen, en markant fortaler for mennesker med udviklingshæmnings sag, er død, 85 år gammel. Jeg lærte Jørgen at kende omkring 1980, hvor Statens Åndsvageforsorg var blevet nedlagt og opgaven med at tage sig af tilbuddene til børn, unge og voksne med udviklingshæmning var blevet udlagt til amterne.

Jørgen var far til en datter, der dengang boede på Vangedehuse, og var formand for det koordinerende forældreråd for Vangedehuse.

Jørgen Kjeldsen havde siddet med i ledelsen af Landsforeningen Evnesvages Vel i flere år og havde bl.a. repræsenteret brugersiden i Udlægningsudvalget i forbindelse med Åndsvageforsorgens udlægning. Nu var det blevet Københavns Amt, der blev "modparten".

I Københavns Amtskreds var Jørgen næstformand. Som far til en lille pige med multihandicap deltog jeg af nysgerrighed i en generalforsamling, og efter et tumultagtigt forløb, hvor Jørgens temperament lynede, havde jeg overraskende afløst

ham som næstformand. Det var slut med amtskredsarbejdet for Jørgens vedkommende, men han holdt øje med vores indsats eller mangel på samme.

Jørgen virkede som formand for det koordinerende forældreråd i rigtig mange år, og var den solide støtte mange forældre og pårørende søgte hjælp hos, når forholdene for brugerne på amtets institutioner gik dem imod. Jeg kom til at arbejde sammen med Jørgen i Det amtslige Brugerråd i en lang årrække i 90-erne, og mindes den utrættelige ihærdighed, som Jørgen fulgte alle sager med. Som brugerrådsformand måtte jeg skrive mange breve til amtet, hvor Jørgen havde formuleret essensen. Da amtet gik igang med at bygge bosteder ude i kommunerne var det også Jørgen, der fulgte sagerne til dørs. Amtet belønnede ham med sin kulturpris i 1995. Efter amternes nedlæggelse fortsatte Jørgen sin indsats i hjemkommunen Herlev, som for et par år siden fortjent tildelte ham kommunens Handicappris.

Æret være hans minde

Slip **KREATIVITETEN LØS** – film til festival efterlyses

Film KNUS deltager igen i år i den internationale kortfilmfestival i Odense i uge 34. Under festivalen vil vi vise kortfilm lavet i samarbejde med mennesker med udviklingshæmning. Kortfilm kan vare fra cirka 2–30 minutter. Det kan være en god historie, dokumentar, tegnefilm, fiktion, animation m.m.

Blandt de indsendte film, udvælges de film, som vil blive vist i biografen. Film KNUS sørger for fremvisning. Medvirkende og andre involverede behøver ikke selv at være til stede. Deltagelse er gratis.

FILM MODTAGES SENEST DEN 1. AUGUST OG SENDES TIL:

Kirsten G. Hansen, Gl. Aarup 11, 5560 Aarup

NÆRMERE INFORMATION:

Kirsten G Hansen: KGH@odense.dk eller tlf. 6375 3650.

Rehabilitering af **HJERNESKADE**

Foreningen Hjernebarnet afholder den 20. september en konference med det formål er at samle, præsentere og diskutere forskellige metoder til rehabilitering af hjerneskadede børn.

“Vi vil her danne rammen for videndeling og dialog om danske og udenlandske erfaringer med rehabilitering af hjerneskade samt skabe mulighed for at få en større indsigt i nogle af disse metoder. Vi ønsker at formidle, hvordan man arbejder helhedsorienteret med hjerneskader, og hvorfor denne tilgang skaber resultater,” skriver Hjernebarnet om konferencen.

Konferencen henvender sig til alle, der beskæftiger sig med rehabilitering af hjerneskadede herunder beslutningstagere, fagpersoner, faglige organisationer, forældre der hjemmetræner eller overvejer at hjemmetræne, interesseorganisationer og praktikere.

Konferencen finder sted i Odense Congress Center.

Læs mere på hjernebarnet.dk.

Massiv opbakning til Handicap Grand Prix 2012

Over hele landet – fra Brovst til Vojens over Odense og videre til Vipperød og Rødby – venter hele 16 spændte bands på afgørelse af, om netop deres nummer bliver udtaget til at deltage i årets store handicapbegivenhed – HANDICAP GRAND PRIX 2012 den 27. oktober i Faxe-Hallerne.

Da tilmeldingsfristen udløb den 15. maj 2012 havde 16 bands tilmeldt sig til Grand Prix for handicapbands 2012. Det bliver 16. gang, at Handicap Grand Prix afholdes – denne gang med Faxe Kommune og kommunens lokale band “Krudtuglerne” som værter.

Grand Prix for handicapbands afholdes på stort set samme måde, som det ordinære Grand Prix. I første omgang bedømmes de 16 indsendte bidrag af en uvildig jury, hvorefter de ti bedste udvælges. Og det er disse ti bands, der deltager ved Grand Prix'et lørdag den 27. oktober 2012 i Faxe-Hallerne. Blandt jurymedlemmerne vil blandt andre Hans Otto Bisgaard fra Danmarks Radio befinde sig. Michael Frederiksen, formand for Omsorgsudvalget i Faxe Kommune, siger om årets Grand Prix: “efter sidste års aflysning er vi stolte over, at vi i Faxe Kommune kan være med til at føre traditionerne med Handicap Grand Prix videre.”

Til stor skuffelse for de mange musik- og sangglade udviklingshæmmede rundt omkring i Danmark, blev der nemlig ikke afholdt Handicapgrandprix sidste år, da ingen kommuner meldte sig til at afholde arrangementet.

Du kan læse mere om Grand Prix for handicapbands 2012 på handicapgrandprix.dk.

Vellykket idrætsfest i Skjern

Fotos: Skjern Fotoklub

Skjern, Tarm og Ringkøbing var ramme om en begivenhedsrig weekend med masser af idrætsaktiviteter ved årets Special Olympics Idrætsfestival.

Selv om det først og fremmest er en idrætsfestival, så handler Special Olympics Idrætsfestival om meget andet end mål og nye rekorder – nemlig socialt samvær. Mange har knyttet nye venskaber eller fået genopfrisket gamle fra de tidligere festivaler, og idrættens samlende og sociale styrke har været tydelig.

En af de væsentligste årsager til det vellykkede arrangement er den enorme opbakning og velvilje, der har været fra de lokale foreninger og medarrangørerne Skjern Kulturcenter og

Ringkøbing-Skjern Kommune. Det fremhævede breddekonsulent i Dansk Handicap Idræts-Forbund, Anette Svejstrup, da hun gjorde status oven på festivalen.

– Det har forløbet helt fantastisk. Vi har fået rigtig god opbakning og rigtig god respons på den opbakning. Vi har haft lokale hjælpere ved alle idrætter og haft hjælpere i centeret til at ordne alt muligt praktisk: pakket mad og været med holdene rundt og delt ud.

Ud over at få festivalen til at køre, betyder det også meget at få forankret idræt for mennesker med udviklingshæmning lokalt rundt om i landet.

– Det er selvfølgelig vigtigt, at vi har nogle ekstra hænder, ellers kunne vi ikke lave sådan et stævne her. Men det er også medvirkende til, at vi får bredt Special Olympics ud i landet. At de kan gå hjem til deres klub og fortælle om det, siger Anette Svejstrup.

Næste Special Olympics Idrætsfestival afholdes om to år i Frederikssund.

FRIVILLIG
FREDAG

Frivillig Fredag:
**Del det du KAN
– og skab noget nyt**

Danmarks nationale frivillighedsdag, Frivillig Fredag, fejres den 28. september. Frivillig Fredag blev afholdt første gang sidste år, og vil fremover være en årligt tilbagevendende begivenhed, der falder på den sidste fredag i september.

Sidste år summede frivillighedsdagen af aktiviteter over hele landet. Der blev afholdt frivilligmarkeder, Åbent Hus

arrangementer, foredrag, kommunalpolitikere var i praktik i foreninger, erhvervsliv og foreninger speeddatede og meget, meget mere.

I år er underoverskriften for Frivillig Fredag: Del det du kan – og skab noget nyt. Med temaet sættes der fokus på, hvordan deling af viden, kvalifikationer, håndværk, praksis og kunnen på tværs af sektorer, områder f.eks. kultur, natur, idræt og det sociale, såvel som på tværs af alder og social baggrund, kan virke innovativt og udviklende i forhold til velfærdsfornyelse.

På hjemmesiden frivilligfredag.dk er det muligt at registrere sin aktivitet og dermed give inspiration til andre og synliggørelse, eller selv finde inspiration til aktiviteter.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV:

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSKONTOR:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
E-mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag: 9.00-16.00
Fredag: 9.00-13.00
GIRO:
5 49 00 06 (kontingent)
2 00 10 04 (gaver og bidrag)

LANDSFORMAND:

Sytter Kristensen
Tlf. 5927 7323, fax 5920 9652
e-mail: sk@lev.dk

NÆSTFORMAND

Kitt Boel
Tlf. 2091 9925
e-mail: koltvej_35@adslhome.dk

LEV BLADET:

Nr. 4/61. årgang 2012
ISSN: 1903-7937

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt
Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International
NSR – Nordisk Samarbejdsråd

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Sytter Kristensen

REDAKTION:

Arne Ditlevsen, Sytter Kristensen,
Lasse Rydberg, Hans Andersen,
Thomas Gruber

FORSIDEFOTO:

Lars Thomsen/Jyskpressefoto.dk

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
Telefax: 3635 9697
E-mail: redaktion@lev.dk
Indsendte bidrag afspejler ikke
nødvendigtvis LEVs holdninger.

DEADLINE:

Deadline LEV 5/2012 er 7. august.
Bladet udkommer 3. september.

ANNONCEKSPEDITION:

FL Reklame
Damgårdsvej 46, Gram
8660 Skanderborg
Tel. 8793 3788
Email: fl@flreklame.dk

OPLAG: 9.400 stk.

LAYOUT OG TRYK:

Synergi Reklamebureau Webbureau

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag:
10.00-12.00
Torsdag, fredag, lørdag, søndag:
Lukket
Ring 8038 0888
(LEV betaler samtalen)
E-mail: raadgivningen@lev.dk

Aabenraa

Magny Jønc
Tlf. 7452 6472
e-mail: magnyjonch@webspeed.dk

Aalborg

Annette Andreassen
Tlf. 9814 4714
e-mail: a.andreassen@home3.gvnet.dk

Albertslund/Brøndby/Glostrup/ Ishøj/Vallensbæk

Torben Olsen (kontaktperson)
Tlf. 3647 0212
e-mail: torbenogsus@olsen.mail.dk

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen
Tlf. 6445 1562
e-mail: ingrid.rasmussen@kabelmail.dk

Bornholm

Svend Pedersen
Tlf. 5695 6326
e-mail: svend_p@tiscali.dk

Billund

Mette Andersen
Tlf. 2870 3091
e-mail: flintemarken@gmail.com

Dragør/Tårnby

Jacob Taarup
Tlf. 2828 9866
e-mail: jacob.taarup@identitas.dk

Egedal

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail: janevillemoes@msn.com

Esbjerg/Fanø

Dorthe Højriis Thomsen
Tlf. 7545 0383
e-mail: dhprivat@mail.dk

Favrskov/Skanderborg

Lone Thykær
Tlf. 8691 1070
e-mail: thykeer@webspeed.dk

Faxe/Stevns/Vordingborg

Kristian Nicolaisen
Tlf. 2259 3050
e-mail: vibeke@angelman.eu

Frederiksberg

Kirsten Bartroff
Tlf. 3871 3158
e-mail: kirsten.bartroff@kreds.lev.dk

Frederikshavn/Læsø

Tove Nørgaard Jensen
Tlf. 9829 2186
e-mail: frugthaven10@jensen.tdcadsl.dk

Frederikssund

Ninette Hartwich
Tlf. 4738 4010
e-mail: lev.frederikssund@gmail.com

Furesø

Sine Holm
Tlf. 4498 4454
e-mail: sine@biomerieux.dk

Fåborg/Midtfyn/Ærø

Ulla Stick
Tlf. 6268 1987
e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Jens Christian Pedersen
Tlf. 3968 2056
e-mail: jcpedersen@gmail.com

Gladsaxe

Mads Rimmen
Tlf. 3513 4419
e-mail: mads.rimmen@vip.cybercity.dk

Greve

Allan Jørgensen (kontaktperson)
Tlf. 4390 8963
e-mail: allan_joergensen@mail.dk

Guldborgsund

Hanne Nielsen
Tlf. 5444 5656
e-mail: rytterbjerggaard@mail.dk

Haderslev

Solvej Laugesen
Tlf. 7484 1665
e-mail: solvej@dbmail.dk

Halsnæs

Rita Simonsen
Tlf. 4971 9471
e-mail: ritas@os.dk

Hedensted/Horsens

Dorrit S. Haulrich
Tlf. 7589 7919
e-mail: dokinira@hotmail.com

Helsingør

Jacob Svendsen
Tlf. 4922 6162
e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Marianne Ulrich-Jørgensen
Tlf. 4491 9168
e-mail: ml.ulrich@privat.dk

Hillerød/Allerød

Dorthe Kann
Tlf. 4826 1050
e-mail: dkann@dadlnet.dk

Hjørring/Brønderslev/Jammerbugt

Fridolin Laager
Tlf. 9847 9116
e-mail: laager@turbopost.dk

Holbæk/Ods herred

Morten Løvschall
Tlf. 5917 3917
e-mail: morten@lovschall.name

Høje Taastrup

Erik Petersen
Tlf. 2211 3430
e-mail: svane1@post11.tele.dk

Hørsholm

Flemming Sundt (kontaktperson)
Tlf. 4586 1707
e-mail: connie@poulsen.mail.dk

Kalundborg

Søren Hansen
Tlf. 5950 7416
e-mail: sdh@dbmail.dk

Kerteminde

Laurits Nielsen
Tlf. 6534 1509
e-mail: lauhed@mail.dk

Kolding

Inge Stausholm
Tlf. 7553 1320
e-mail: inge@istausholm.dk

København

Steen Stavngaard
Tlf. 3646 3783
e-mail: ss@sag.dk

Køge

Frank Poulsen
e-mail: lev.frank-poulsen@mail.dk

Lolland

Gyrithe Sidor (kontaktperson)
Lavendelvej 11
4920 Søllested

Mariager Fjord/ Vesthimmerland/Rebild

Ella Holm Hansen
e-mail: eh@ellaholmhansen.dk

Morsø

Lone Øst
Tlf. 9776 4698
e-mail: zenofexxx@sol.dk

Nyborg

Ole Skovsbøll
Tlf. 4029 6097
e-mail: kovsboell@hotmail.com

Næstved

Hanne Kristensen (kontaktperson)
Tlf. 2291 5746
e-mail: larskristensen@stofanet.dk

Odder/Samsø

Tom Møller Jensen
Tlf. 3020 9133
e-mail: lev.odder@gmail.com

Odense

Flemming Larsen
Tlf. 3192 5726
e-mail: stegsted@gmail.com

Randers

Preben Schmidt
Tlf. 8640 2217
e-mail: preben@achtonschmidt.dk

Ringsted

Mona Williams
Tlf. 5764 3584
e-mail: williamsz@ofir.dk

Roskilde/Lejre

John Møller
Tlf. 4632 7632
e-mail: johnsmoller@yahoo.com

Rødovre

Irene Schimmell
Tlf. 3670 6492

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail: jagachristensen@hotmail.com

Skive

Anders Daugbjerg
Tlf. 9751 1719
e-mail: a.d@mail.dk

Slagelse/Sorø

Gitte Larsen
Tlf. 58376012
e-mail: gla@sbf.dk

Solrød

Carsten Wærens
Tlf. 5614 4125
e-mail: waerens@webspeed.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Finn Schmidt (kontaktperson)
e-mail: fluefinn@gmail.com

Solvejg Olesen (kontaktperson)
e-mail: solvej77@hotmail.com

Thisted

Gerda Kobberøe (kontaktperson)
Tlf. 9793 7444

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ellen Højberg
Tlf. 7524 1260
e-mail: eogahoejberg@hotmail.com

Vejen

Finn Nygaard
Tlf. 7552 4740
e-mail: finn@asbovej.dk

Vejle

Kari Overhalden
Tlf. 7572 1590
e-mail: kari@tilmar.dk

Vestjylland

Kurt Veise
Tlf. 6140 9025
e-mail: kurt.veise@lev-vestjylland.dk

Viborg

Henning Gregersen
Tlf. 8665 9525
e-mail: hg-kg@hotmail.dk

Århus/Norrdjurs/Syddjurs

Jan Kristensen
Tlf. 8628 0925
e-mail: jankr@dadlnet.dk

Angelmanforeningen i Danmark

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail:
angelmanforeningen@gmail.com
www.angelman.dk

Cri du Chat Foreningen

Birthe Villani
Tlf. 8611 8887
e-mail: villani@mail1.stofanet.dk
www.criduchat.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.danskdbf.dk

Dansk Forening for Tuberøs Sclerose

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tuberoessclerose.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 3512 5125
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Foreningen Handicappede Børn Uden Diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: hbud@forum.dk
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Karin Kirkedal Hansen
Tlf. 3116 5559
e-mail: kirkedal.hansen@jafnet.dk
www.rubinstein-taybisyndrom.dk

UniqueDanmark

Dorte Vestergren Møller
e-mail: dorte@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Ellen Hessellund Mikkelsen
Tlf. 8741 0138
e-mail: landskontor@k-h.dk
www.k-h.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Brita Mannick Laursen
Tlf. 9749 6688
e-mail: ulbrit@tele.dk
downssyndrom@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Helle Hjalgrim
Tlf. 4448 5808
e-mail: helle.hjalgrim@dadlnet.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

Michael Lauridsen
Tlf. 6441 5391
e-mail: williamssyndrom@mail.dk
www.williams-syndrom.dk

LUMA – Landsforeningen der arbejder for Udviklingshæmmede Med Autisme

Henrik Sloth
Tlf. 4453 0697
e-mail: luma@lumaweb.dk
www.lumaweb.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Kristina Bartholin Henriksen
Tlf. 2254 6653
e-mail: : elle-kristina@heaven.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotos.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Winnie Pedersen
Tlf. 7020 2053
e-mail: post@rett.dk
www.rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lisbeth Jensen
Tlf. 7572 4688, Fax 7572 4633
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

Copyright:
LEV må gerne kopieres og på anden
måde anvendes, hvis kilden tydeligt
angives.
Et eksemplar af den pågældende pub-
likation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 1903-7937

Bygholm Camping
- Millioner af fugle kan ikke tage fejl

Bygholmvej 27 • 7742 Vesløs
Tlf. 26 20 97 90 • www.bygholmcamping.dk

Naturpleje a/s

Vestergade 32, Frøslev • 6330 Padborg
Tlf. 74 67 51 79 • Fax 74 67 51 99
Mobil 40 56 51 78 • E-mail: natur@post10.tele.dk

Anlægsarbejde - Belægning - Natursten
Vedligehold af grønne områder
Anlæg af grønne områder
Anlæg af plæner - Beplantning m.m.
Træfældning - Beskæring - Stubfræsning

DOLLE

Vestergade 47 • 7741 Frøstrup
Telefon 97 99 14 22 • www.dolle.dk

ESVAGT A/S

Adgangsvejen 1 • 6700 Esbjerg
Telefon 33 98 77 00
www.esvagt.dk

Lars' El Service

v/Aut. El-installatør Lars Vilhelmsen
Stærevej 2A • 6705 Esbjerg Ø
Tlf. 4016 6277

Strikkepinden - og den lille Zebra

Kig forbi og se alt det lækre garn fra Geilsk, Lana Grossa, Hjelholts uldgarn, Onion, Viking Garn, Strikkekits fra Rasmilla, Økologisk garn, Strikkepinden - og den lille Zebra's eget uldgarn samt div. opskrifter. Der er også børnetøj af mit eget mærke *Zebra* 0-6 år.

Åbningstider:

Tirsdag - torsdag kl. 13.00 - 17.30
Fredag kl. 13.00 - 18.00
Lørdag kl. 10.00 - 14.00
Søndag - mandag lukket

Strikkepinden
- og den lille Zebra

På gensyn
Lea

Jægergårdsgade 44 • 8000 Aarhus C • Tlf. 86 28 36 03 • www.strikkepindenogdenlillezebra.dk

Musik... sol, strand og vand – lige midt i Danmark

SAMSØ FESTIVAL

18. 19. 20. 21. juli

2012

L.O.C., Tim Christensen, The Storm, Malk De Koijn, Medina, Nik & Jay, Joey Moe, Søs Fenger med Band, Dodo and The Dodo's, Hej Matematik, Rugsted & Kreutzfeldt, Rasmus Nøhr, Dúné, Peter Viskinde Band, Mánran scot., Johnny Madsen, Poul Krebs & The Combardos, Aqua, Michael Falch solo, The Pows, Marie Key, Vinderband af talentkon., Thomas Buttenschøn, UFO, Moonjam, Rasmus Walter, Surfact, The Eclectic Moniker, De Glade Sømænd, Le Freak, Kings in Exile, Svenstrup & Vendelboe, Back in Black, Flaskedrengene, Babou, Jesper Nohrstedt & Hampenberg – og mange flere ...
Følg med i programmet på www.samfest.dk og Facebook.

Scan koden og køb din billet

TUBORG

BILLET

SPAR BÅDE TID OG PENGE PÅ DIT FORENINGSBLAD

Mangler du et foreningsblad, eller har du allerede ansvaret for et, kan vi tilbyde at løfte opgaven med produktionen. Et foreningsblad er ofte det vigtigste bindeled mellem forening og medlemmer.

Vi har mange års erfaring i produktion af foreningsblade, og kan være behjælpelige med layout, tryk, distribution og eventuelt annoncesalg til hel eller delvis finansiering af bladet.

Vi kan også altid give et godt tilbud på dine øvrige tryk opgaver, f.eks. programmer, billetter, plakater, flyers og visitkort.

Kontakt os for en uforpligtende snak, vi deler gerne ud af vores erfaring...

FL REKLAME

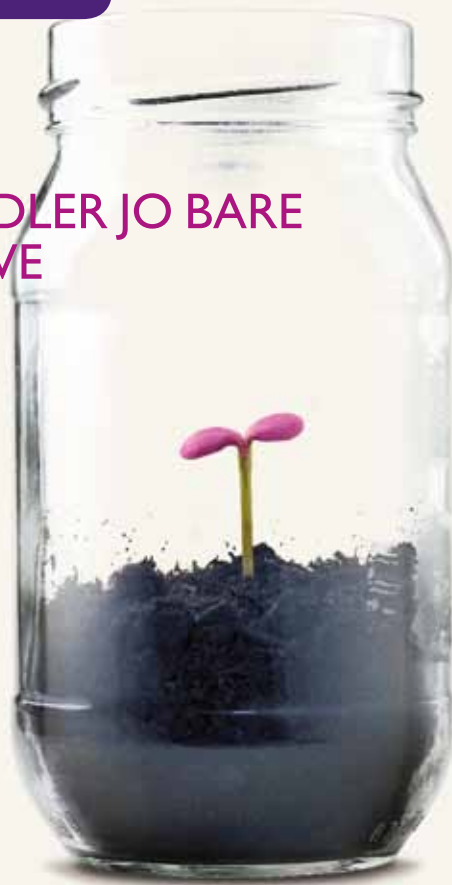
Agerbakken 21 · 8362 Hørning · 7022 1870

www.flreklame.dk · fl@flreklame.dk

Som pårørende til udviklingshæmmede og medlem af LEV kan du opnå gode rabatter på dine forsikringer hos Codan. Ring og hør mere på 33 55 55 55.

DET HANDLER JO BARE OM AT LEVE

LEV og Codan har sammen udviklet en række forsikringer, der er specielt tilpasset handicappedes og udviklingshæmmedes behov.

Vi kalder dem **HANDI** forsikringer

Du får f.eks. med HANDI hændelsesforsikring en række fordele i forhold til andre ulykkesforsikringer.

Blandt andet dækning af brilleskader, tandskader og knoglebrud, og så kræves der ingen helbredsoplysninger.

Ring nu til LEV og hør mere om alle HANDI forsikringerne, og hvordan vi hjælper dig med at forsikre det liv, du lever.

Al henvendelse til: Landsforeningen LEV,
Kløverprisvej 10B, 2650 Hvidovre, Tlf. 3635 9696